

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Blagoslovljen Uskrs!
Gesegnete Ostern!

ZIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

*Blagoslovljena Ukolica
Gospodine Ostare!*

Naslovnica:

Uskršni prizor u Zagrebu;
snimio: A. Polegubić

ZIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:

Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:

P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &
Bildbearbeitung:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:

DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:

Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse
IBAN:

DE96 5005 0201 0000 1290 72
SWIFT-BIC: HELADEF1822

Zadnja stranica:

snimio: A. Polegubić

HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL

20. HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL, HEUSENSTAMM, 5. OŽUJKA 2011.

Hrvatska katolička misija Offenbach: Bunjevački plesovi

Hrvatske katoličke zajednice Esslingen i Nürtingen: Pjesme i kola iz Slavonije

Hrvatska katolička župa Frankfurt am Main: „Pitaju me iz kojeg san mista“ – vrljički dernek

Hrvatska katolička župa Main-Taunus/Hochtaunus: Baranjski plesovi

Hrvatske katoličke misije Essen i Wuppertal: „Savo vodo“ – pjesme i plesovi slavonske Posavine

● INTERVJU: delegat vlč. Komadina

„U Crkvi nema stranaca“

str.

6

● USKRSNA PRIČA: Ante Matić

Uskrs u Vukovaru

str.

10

● DUHOVNE VJEŽBE: dr. fra D. Runje

„Ali kad uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju“
Mk 14,28

str.

21

IZ CRKVE U DOMOVINI:

Solidarnost povezuje Hrvate katolike

5

IZ CRKVE U SVIJETU:

Kršćanstvo odnijelo pobjedu

Među vijestima koje su posebno važne za budućnost cijele Europe svakako je ona o presudi Europskoga suda za ljudska prava iz Strasbourga koji je presudio „u korist križa“, u korist – raspela.

4

GESTE VJERE:

Kršćanska kultura tijela

12

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT:

Uskrsnuće je odgovor na tajnu patnje i smrti

23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

Pfr. Ivica Komadina: *Die Unvergänglichkeit des Sieges Jesu*

Hirtenbrief von Bischof Dr. Franz Peter Tebartz-van Elst

13–14

Istina Isusova uskrsnuća je na razne načine obilježila europski civilizacijski krug ostavljajući tragove na raznim područjima ljudskog života.

Kršćani žive radosno

Ne poznajem ljepši odgovor od usklika apostola na uskrsno jutro: „Doista uskrsnu Gospodin i uka-za se Šimunul“ (Lk 24, 34). Iz raspoloženja muke i smrti Isusove ovo je radosna vijest kako je dublje čovjek sebi ne može zamisliti. Ova nam vijest i danas, usred kriza financijskog i ekonomskog sustava, daruje snagu, strpljivost, nadu i pouzdanje, kazao je biskup Mainza, kardinal Karl Lehmann u razgovoru za Živu zajednicu prije nekoliko godina.

I doista veličina događaja Isusova uskrsnuća ne može se ničim usporediti. Taj događaj nadilazi ljudsku povijest. Uskrsnuće je otvorilo novu dimenziju, novi život. Od te istine se živi dublje, plemenitije, ljudskije. Isus je uskrsnućem pobijedio smrt i otvorio nakongrobne vidike novog života. Ta istina je na razne načine obilježila europski civilizacijski krug ostavljajući tragove na raznim područjima ljudskog života. Nadahnjivala je generacije kroz stoljeća, a

nadahnjuje i današnje naraštaje. Priprava za Uskrs je svake godine posebno vidljiva kroz korizmu, a Hrvati katolici su se intenzivno u tom svetom vremenu pripremali za najveći kršćanski blagdan. Hrvati u inozemstvu su poznati po sudjelovanju u konkretnoj pomoći, bilo pomažući brojne projekte pomoći pojedincima, udrugama ili u obnovi i gradnji sakralnih i drugih objekata u domovini. Koliko su pomagali i koliko pomažu osobno i svojim u domovini, nije potrebno posebno isticati. Stoga, kršćani su ljudi koji žive radosno, a to su pokazali i brojni mladi iz hrvatskih misija i zajednica u Njemačkoj sudjelujući nedavno na Hrvatskom folklornom festivalu. Tako čuvaju od zaborava hrvatsku folkloru i kulturnu baštinu, a svojim druženjem pokazuju radosnu pripadnost svom narodu. Dao Bog da se nikad ne izgube u globaliziranosti europskog podneblja! Svima blagoslovljen Uskrs!

Urednik

Iz delegatove Poruke

Vječnost Isusove pobjede

Drage sestre i braćol
U svom ovogodišnjem korizmenom pismu „Slični Kristu u smrti i uskrsnuću“ sisački biskup dr. Vlado Košić piše o ljepoti kršćanskog života koji se na poseban način očituje u proživljavanju svetih vremena. Zacijelo je vrijeme korizme sveto vrijeme, jedno od tzv. „jakih“ vremena crkvene godine. Različite su korizmene prakse i korizmeni običaji diljem naše domovine. I u našim vjerničkim zajednicama diljem Njemačke nemali je broj naših vjernika koji kroz cijelu korizmu postom proživljavaju vrijeme Isusove muke, križnog puta i raspinjanja. Mnogi poste kroz cijeli tjedan i slijedeći prastare običaje „ne mrse se“, tj. ne jedu meso i druga masna jela. Samo nedjeljom uzmu zalogaj mesa ili se pak najedu „do sita“. Svoj post i pokoru prikazuju obično za djecu ili unučad, za njihovu sretnu budućnost, napose ako je netko od njihovih krenuo „po lošu putu“. Ta sličnost nije samo u

postu i pokori, u trpljenju, križu i patnji, nije samo sličnost s trpećim Isusom, nego je to sličnost i s Isusom pobjednikom. Sličnost s Isusom koji svojim uskrsnućem nadvladava patnju i smrt, post i pokoru, bol i smrt. Naša sličnost s Isusom pobjednikom povezana je s našom sličnošću s Isusom patnikom. Svi naši postovi, sve naše pokore i patnje očito su osmišljene, dakako u patnji i muci Kristovoj, ali ponajprije u uskrsnuću Gospodina našega Isusa Krista. Pokora, patnja, križ, smrt nemaju zadnju riječ. Ne prolazna, neprivremena je Isusova pobjeda, mi vjerujemo vječna. Stoga je važno uvijek iznova učiti: moja patnja i moja bol, moja pokora i moj križ slični su muci i patnji, križu i boli Isusovoj. Ali je moja nada, moja budućnost, moj život, konačno moja životna pobjeda u „sličnosti s njegovim usrsnućem“. U toj uskrsnoj nadi želim svima od srca sretan Uskrs.

Vlč. Ivica Komadina, delegat

Kršćanstvo odnijelo pobjedu

Među vijestima koje su posebno važne za budućnost cijele Europe svakako je ona o presudi Europskoga suda za ljudska prava iz Strasbourga koji je presudio „u korist križa“, u korist – raspela.

Razorni cunami i potresi koji su pogodili Japan, rat u Libiji i revolucija u arapskim zemljama vjele su koje su sve „zapljuskivale“ s televizijskih ekrana i naslovnica tiska. Istodobno je Katolička Crkva po cijelome svijetu priskočila u pomoć stradalima, a papa Benedikt XVI. više-kratno, u svakoj prigodi, molio za žrtve i nastradale, te pozivao svjetske političke i vojne moćnike da poduzmu sve kako bi se u ratom zahvaćenim područjima zajamčila sigurnost i život civilima, te se što prije došlo do uspostave mira i to bez oružja. Među vijestima koje su pak posebno važne za budućnost cijele Europe svakako je ona o presudi Europskoga suda za ljudska prava iz Strasbourga koji je presudio, da to tako slikovito kažemo, „u korist križa“, u korist – raspela. Naime, taj je Sud s 15 glasova za i 2 protiv zaključio da „nema kršenja članka 2. Protokola br. 1“ koji govori o pravu na odgoj „Europske konvencije o ljudskim pravima“ i ta je presuda objavljena u službenome priopćenju 18. ožujka. Takvu su odluku s radošću i zadovoljstvom dočekale sve Crkve u Europi, jer je riječ o drugostupanjskoj i konačnoj presudi Europskoga suda za ljudska prava. Presuda je potvrdila da isticanjem raspela u učionicama javnih škola Republika Italija ne krši pravo roditelja na odgoj djece u skladu sa svojim svjetonazorom i načelo svjetonazorske neutralnosti države.

Križ ima mjesto u javnosti

Da je riječ o „kopernikanskome obratu“, svjedoči činjenica da je presuda „naglavačke“ okrenula prethodnu prvostupanjsku presudu koju je Sudsko vijeće donijelo 3. studenoga 2009. godine. To je Vijeće tada za pravo dalo talijanskoj državljanki finskoga podrijetla Soilei Lautsi koja se sudu obratila jer je izgubila sudski spor u Italiji. Ona je pred sudom u Strasbourgu tužila Italiju da isticanjem križa u javnim školama krši njezino pravo na odgoj djece u skladu s njezinim svjetonazorom, te time i načelo

svjetonazorske neutralnosti države. Nakon toga je Sudsko vijeće presudilo da je isticanje križeva u školama doista suprotno pravu roditelja na odgoj djece, ali i pravu maloljetnika na slobodu vjeroispovijesti i mišljenja. Talijanska je vlada – znači, nisu bili uključeni samo vjernici – uložila priziv

Isticanjem raspela u učionicama javnih škola Republika Italija ne krši pravo roditelja na odgoj djece

na presudu, a kao „prijatelji suda“ pridružilo joj se desetak europskih država. Po donošenju ove konačne presude javio se i predstojnik Tiskovnog ureda Svete Stolice o. Federico Lombardi koji je izrazio zadovoljstvo i istaknuo da ova presuda „stvara povijest“. Konkretno, to znači da je visoki europski sud potvrdio kako su ljudska prava spojiva s religijskim temeljima, a i sama se Europa temelji i na kršćanstvu. Osim toga, presudom je potvrđeno da svaka država prema načelu supsidijarnosti može vrednovati vrijednost vjerskih simbola u vlastitoj kulturnoj povijesti i nacionalnom identitetu. Isto to vrijedi i za mjesto njihova isticanja. Slobodno se može reći da je ova presuda i znak da se „vjetar“ u Europi mijenja, te da „strah od kršćana“ – kristijanofobija ili kršćanofobija – ipak ne nadjačava, nego slabi. I to zahvaljujući djelovanju demokršćana političara u raznim tije-

lima Europske unije. Jedan od njih je i Mario Mauro, talijanski zastupnik u Europskom parlamentu.

Papina molitva za nacističke žrtve

A na iskustvo totalitarističke ludosti nacizma u Italiji podsjeća spomenik žrtvama zloglasnoga SS-a na Via Appia Antica u Rimu. Taj je spomenik u nedjelju 27. ožujka pohodio papa Benedikt XVI. Na njegovome su mjestu 24. ožujka 1944. godine nacisti pobili 335-ero taoca. Ovim privatnim posjetom Sveti Otac odazvao se na poziv Udruženja rodbine žrtava na 67. obljetnicu masovnog ubojstva. Strijeljanje taoca bila je reakcija njemačkih okupacijskih vlasti na jedan bombaški napad partizana dan ranije u središtu Rima. U tome napadu u Via Rasella poginula su 33 policajca iz Bozena, dok ih je 38 ozlijeđeno. Papa je do spomenika došao u 10 sati, gdje je položio cvijeće i ušao u natkriveni prostor sa 335 kamenih ljesova, te kleknuo pred njima. Nakon psalmske molitve rimskog nadrabina Riccarda Di Segnija – među ubijenima bilo je 76 Židova – Papa se susreo s rodbinom ubijenih. S Papom je bio i kardinal Andrea Cordero Lanza di Montezemolo čiji je otac bio među ubijenima 24. ožujka 1944. godine. Ovo je bio treći pohod jednoga pape: prvi je „Fosse Ardeatine“ 1965. pohodio Pavao VI, a 1982. Ivan Pavao II.

Papa se upisao i u Knjigu posjetitelja, a članovima „Nacionalne udruge talijanskih obitelji mučenika palih za slobodu Domovine“, kako se službeno zove udruga koja ga je pozvala, Papa je uputio i pozdravni govor. „Vjerujem u Boga i u Italiju, vjerujem u uskrsnuće mučenika i junaka, vjerujem u ponovno rođenje domovine i u slobodu naroda.“ Te su riječi urezane na zidu jedne od ćelija za mučenje u ulici Tasso u Rimu, tijekom nacističke okupacije. One su oporuke neke nepoznate osobe koja je bila zatočena u toj ćeliji, te pokazuju da ljudski duh ostaje slobodan i u najtežim okolnostima.

M. K.

Solidarnost povezuje Hrvate katolike

Za prvog vojnog ordinarija u BiH u Mostaru je zaređen mons. dr. Tomo Vukšić, a u dubrovačkoj katedrali za novog dubrovačkog biskupa zaređen je mons. Mate Uzinić.

Korizmena akcija Hrvatskog Caritasa „Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u BiH“ pod geslom „Vama pak, braćo, neka ne dodija činiti dobro“ priređen je od 21. do 27. ožujka. Biskup Mrzljak informirao je da je u dosadašnje četiri korizmene akcije ukupno prikupljeno 11,5 milijuna kuna, čime je financiran 161 projekt iz područja socijalne skrbi, obrazovanja i poticanja obiteljskog poduzetništva u različitim dijelovima BiH. U dosadašnje se akcije uključila i Vlada RH donirajući ukupno 4,2 milijuna kuna, od toga prve tri godine po milijun kuna, prošle godine 700.000, a ove godine 500.000 kuna. Biskup Komarica podsjetio je na brojke vezane uz stanje katolika danas u BiH u odnosu na one prije početka rata. Tako je prije rata bilo 825.000, a sada ih je oko 430.000. Na području Republike Srpske nekada je bilo 220.000, a 2010. godine 11.200 katolika. Što se tiče materijalne dimenzije akcije, doprinos se može dati u župama tijekom tjedna, odnosno pozivom na donacijski telefon 060 9010 (cijena 6,15 kn, PDV uključen), ili uplatom na žiro-račun Hrvatskog Caritasa 2340009-1100080340, poziv na br. 101, uplatama na devizni račun kod PBZ 70300-359378, IBAN:HR05 2340 0091 1000 80340, SWIFT/BIC code: PBZGHR2x, odnosno putem web-stranice www.caritas.hr

Nove prostorije HBK

U prostorima novoga sjedišta Hrvatske biskupske konferencije na Ksaverskoj cesti 12 u Zagrebu u četvrtak 24. ožujka održana je konferencija za novinare na kojoj je predstavljena novoizgrađena zgrada HBK. Predsjednik HBK đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić istaknuo je da su tijela i uredi BK bili na različitim mjestima te se dugo razmišljalo o objedinjenju svih ureda u jednoj zgradi koja bi bila funkcionalna. Tijela i ustanove HBK zapošljavaju 66 laika, 4 svećenika i 4 redovnice, a u vijecima i drugim tijelima djeluje još

265 osoba. Uz susretljivost Talijanske biskupske konferencije, koja je kroz višegodišnja izdvajanja najviše pridonijela da se taj značajni projekt započne, svoj prinos dale i neke druge BK, iz Europe posebno Njemačka i Austrija, kao i BK SAD-a, te domaći donatori. Zgrada ima ukupne površine oko 11.000 četvornih metara, a arhitektonsko rješenje radio je arhitekt Nenad Fabijanić.

Seminar za voditelje kulturno-umjetničkih društava i djelatnike u tradicijskoj kulturi, a koji je u uskoj pove-

Zgrada HBK ukupne je površine oko 11.000 četvornih metara, a arhitektonsko rješenje radio arhitekt Nenad Fabijanić

zanosti s liturgijskim životom Crkve organizirao je Ured za pastoral tradicijske kulture Đakovačko-osječke nadbiskupije. Promocija i podjela sveučilišnih potvrđnica o završenom teološko-katehetskom doškolovanju za provođenje vjerskog odgoja u predškolskim ustanovama održana je u subotu 26. ožujka u prostorijama Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Program doškovanja obuhvaćao je 90 nastavnih sati iz 9 teoloških disciplina, a uspješno ga je završilo 39 odgojitelja.

Sabor biskupa Riječke metropolije održan je na Blagovijest 25. ožujka u biskupskom ordinarijatu u Gospiću. Pod predsjedanjem riječkog nadbiskupa i metropolita Ivana Devčića na saboru su sudjelovali krčki biskup Valter Župan, porečko-pulski biskup Ivan Milovan i domaći gospićko-senjski biskup dr. Mile Bogović, a raspravljalo se o temama zajedničkim za metropoliju, radu Interdijecezanskoga ženiđenog suda, odgoju pomlatka, radu Metropolitskog pasto-

ralnog instituta, Teologiji u Rijeci a posebno o aktivnostima uz za skoriji posjet pape Benedikta XVI. Hrvatskoj.

Zaređena dva nova biskupa

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine održala je, od 16. do 18. ožujka u Biskupskom ordinarijatu u Mostaru, redovno zasjedanje pod predsjedanjem mons. dr. Franje Komarice, biskupa banjalučkog. Sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije uključujući i nedavno imenovanog biskupa vojnog ordinarija mons. dr. Tomu Vukšića koji je zaređen za biskupa 2. travnja u mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve. Sudjelovali su i delegati Hrvatske i Talijanske biskupske konferencije mons. Slobodan Štambuk, biskup hvarsko-bračko-viški, i mons. Sebastiano Dho, umirovljeni biskup Albe, te delegat Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Beogradu mons. Zef Gashi, nadbiskup barski.

Biskupi podsjećaju da su razložno i često sve ove godine od Daytonskog sporazuma ukazivali na neprihvatljivo ignoriranje jednakopravnosti hrvatskoga naroda. Ovo petnaestogodišnje ignoriranje kroz implementaciju Daytonškoga sporazuma i borbu za političku dominaciju zadnjih mjeseci kulminiralo je nijekanjem i same izborne volje većine hrvatskoga naroda. U ovoj vrlo osjetljivoj situaciji za budućnost države, koja bi morala štiti interese konstitutivnih naroda i svih građana, biskupi očekuju od predstavnika međunarodne zajednice da se založe za pravedno rješenje bosansko-hercegovačke drame.

Za prvog vojnog ordinarija u BiH, 2. travnja u Mostaru zaređen je mons. dr. Tomo Vukšić. Glavni zaređitelj bio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić. U dubrovačkoj katedrali svečano je 19. ožujka za novog dubrovačkog biskupa zaređen mons. Mate Uzinić. Glavni zaređitelj bio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić. **A.O.**

RAZGOVOR S DELEGATOM ZA HRVATSKU PASTVU U NJEMAČKOJ VLČ. IVICOM KOMADINOM

„U Crkvi nema stranaca“

Stalno vijeće Njemačke biskupske konferencije na svojoj sjednici od 22. i 23. studenoga prošle godine imenovalo je, na prijedlog Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, vlč. Ivicu Komadinu, svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije, dosadašnjeg voditelja hrvatskih katoličkih zajednica Reutlingen, Metzingen i Tübingen, novim delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj, u trajanju od pet godina. Mandat je započeo 1. siječnja 2011., a traje do 31. prosinca 2015. godine. U razgovoru za Živu zajednicu delegat vlč. Komadina govori o važnosti te službe, stanju i perspektivi hrvatskog dušobrižništva u Njemačkoj, te drugim važnim pitanjima.

Snimio: A. Polegubić

Žz: Od 1. veljače ove godine obnašate službu delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj. Kako doživljavate svoju novu službu?

Vlč. Komadina: Služba delegata uistinu je za mene nova služba. Dosada sam cijeli svoj svećenički vijek djelovao pastoralno kao župnik-voditelj različitih zajednica. Ova služba bitno je drukčija, više uredski posao, manje kontakt s vjernicima. Više je papirologije, manje sakramentalnog služenja. No, vjerujem da ću, nakon određenog razdoblja privikavanja, i uz svestranu pomoć djelatnika našeg ureda, ući u posao te s radošću raditi na dobrobit svih Hrvata katolika u Njemačkoj.

Višeslojnost i različitost službe delegata

Žz: Čemu ćete dati prioritet u svom djelovanju s obzirom na u mnogočemu promijenjene i zahtjevne prilike u kojima danas djeluju hrvatske katoličke misije i zajednice u Njemačkoj?

Vlč. Komadina: Naš ured je ustanova Katoličke Crkve, konkretnije Njemačke BK, ureda za migrante iz Bonna. Prvotna zadaća delegata u našem uredu je koordinacija rada i suradnja

između biskupskih konferencija HR i BiH te BK Njemačke – ureda za migrante. Međutim, uz tu obligatornu suradnju – posredničku ulogu našeg ureda – moglo bi se reći da je gotovo u svakom petogodišnjem mandatu delegata prioritet različit i višeslojan. Postoje zadaće i prioriteti koji su stalni i nepromjenjivi, ali i oni koji se moraju prilagoditi zahtjevima trenutka i trenutačnog razvoja. Teško mi je u ovom trenutku, budući da sam na samom početku moje službe, posebno

Čvrsto se nadamo da će naši biskupi, ali i svi odgovorni pokazati više sluha za iseljenu Hrvatsku i tu skrb uvrstiti u jednu od prioriteta zadaća Crkve u Hrvata. Ulaskom Hrvatske u Europsku zajednicu, ta zadaća će postati još zahtjevnija i kompleksnija.

istaknuti neki od prioriteta svoga djelovanja. Mislim da je trenutno najpotrebnije dobro promatrati, analizirati i odvagati cijelu situaciju, te nakon toga usmjeriti djelovanje u potrebnom pravcu. Situacija naših misija i zajednica drukčija je danas nego prije deset, ili možda čak prije pet godina.

Nove generacije – budućnost hrvatske pastve

Žz: Prvi naraštaj hrvatskih iseljenika u Njemačkoj je polako na zalazu. Stasali su novi naraštaji druge i treće generacije. Kako pastoralno odgovoriti na njihova očekivanja?

Vlč. Komadina: Druga i treća generacija naših vjernika jest budućnost naših zajednica. U svim našim misijama i zajednicama naša najveća i najsvetija zadaća je prenijeti poklad vjere upravo tim pokoljenjima. Iz osobnog iskustva u radu s roditeljima prvopričesnika, tj. drugom generacijom znam da je njihova „glad“ za vjerskim sadržajima velika i da upravo oni žele svojoj djeci – uz pomoć svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika – prenijeti pradjedovski polog vjere. Svoju djecu šalju na vjeronaučne pouke za sakramente prve pričesti i potvrde te su i sami voljni sudjelovati na seminarima koji i roditelje osposobljuju za takve pripreme djece. Pojedine biskupije organiziraju seminare za majke prvopričesnika i mislim da je to jedan od ključeva uspjeha za zdravo prenošenje vjere novim naraštajima.

Žz: U njemačkom društvu i Crkvi sve više se govori o integraciji. Nedavno je rečeno kako je uspješnija integracija Hrvatica i Hrvata u njemačko društvo nego li u Crkvu. Kako Vi gledate na proces integracije?

Vlč. Komadina: Integracija je neizbježna i potrebna, ali će od nas samih ovisiti kako će se ona događati. Istina je da su se naši mladi, zahvaljujući i svom trudu, svojim sposobnostima i svojoj kvalifikaciji već uvelike integrirali u njemačko društvo. Na radnom mjestu uglavnom nemaju problema, iako i tamo ponekad osjete da su stranci. Međutim, ni u civilnom društvu ta integracija nije apsolutna, jer je primjerice zamjetno da u svoje slobodno vrijeme, u vrijeme vikenda, mnogi naši mladi Hrvati ipak traže hrvatsko društvo, hrvatsku glazbu, žele biti Hrvati s Hrvatima. Mi u našoj Crkvi imamo jedinstvenu priliku

pastvi u Njemačkoj. Mnogi su već pred mirovinom, i to bi mogao postati jedan od najvećih problema naše pastve ovdje. Duboko se nadam da će naši biskupi i redovnički poglavari i poglavarice imati dovoljno sluha za naše potrebe. Zabrinjavajuće je da su, primjerice neke od naših velikih misija i zajednica ostale bez časnih sestara, i da gotovo nema nikakvih izgleda da ih zamijene sestre iz drugih redovničkih zajednica. Veliko osvježanje su nam mladi svećenici franjevci Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Vjerujem da će pokoji od naših biskupa, provincijalki i provincijala slijediti primjer te provincije.

Žz: Sve veća je zahtjevnost s njemačke crkvene strane za uključenjem zajednica drugih materinskih jezika u život mjesne Crkve. Što konkretno u tom smislu čine hrvatske zajednice?

Vlč. Komadina: Uključenje zajednica drugih materinskih jezika u život mjesne Crkve različito je od biskupije do biskupije. Možda se najdalje otišlo u biskupiji Rottenburg-Stuttgart koja osnivanjem samostalnih

zajednica drugih materinskih jezika pokušava etablirati jedinstveni model u Njemačkoj. Zajednice drugih materinskih jezika u toj su biskupiji „u duhu Evanđelja“ izjednačene s njemačkim župnim zajednicama. Tako su, primjerice, u zajedničkim vijećima svih župa/zajednica jedne dušobrižničke jedinice podjednakim brojem predstavnika zastupljene i njemačke župe i zajednice drugih materinskih jezika. Nadalje biskupija organizira tečajeve za izobrazbu članova pastoralnih vijeća, pripreme roditelja prvopričesnika za vjeronaučnu pouku, seminare za animatore/voditelje mladih.

Sve su to mali, ali bitni pomaci u pravcu zdrave integracije. Na nama je, ponajprije nama svećenicima, da uvidimo potrebu ovog trenutka i da ne zakažemo u motiviranju naših vjernika, napose mladih obitelji, očeva i majki koji su voljni i željni svojoj djeci prenijeti polog vjere u ovim specifičnim okolnostima. Naša je to dužnost i povijesna obaveza. Po tome će nas cijeniti ili osuđivati generacije Hrvata koje dolaze nakon nas. A što se tiče naših mladih, mislim da je dobro da svi mi hrvatski pastoralni djelatnici tražimo one koji su voljni studirati teolo-

giju, religijsku pedagogiju, katehetiku i sl., da ih potičemo i pratimo za vrijeme njihovog studija. Oni mogu biti „most“ i adekvatni, kvalificirani posrednici integracije.

U našoj Crkvi je, još od Drugoga vatikanskog sabora prihvaćen i cijenjen izraz „communio“. Mi, katolici drugih materinskih jezika, imamo jedinstvenu priliku da to zajedništvo živimo – na nama vlastit način – u ovoj mjesnoj Crkvi, te tako djelatno ostvarujemo „jedinstvo u različitosti“ svih vjernika.

Veća očekivanja od domovinske Crkve i domovine

Žz: Je li došlo vrijeme, i s hrvatske državne i crkvene strane, da se stvari prema hrvatskom iseljeništvu promišljaju na drukčiji način nego je to bilo dosada?

Vlč. Komadina: Poznat je prigovor da Crkva uvijek kasni i ne reagira na vrijeme za mnoge potrebe svojih vjernika. U našem slučaju bi se moglo reći da je njemačka Crkva na ovaj ili onaj način već pokušala dati neke odgovore na probleme vjernika migranata, i da sustavno promišlja kako ih nadalje pastorizirati. Naša domovinska Crkva još uvijek kaska ili ne stigne posvetiti više brige iseljenoj Crkvi u Hrvata, a znamo da nas je nemali broj diljem svijeta. Samo u SR Njemačkoj puno više od 300.000, bilo isključivo Hrvata, bilo katolika s hrvatskim podrijetlom, hrvatskih korijena. Postoje određene nade da će su u hijerarhijskim strukturama domovinske Crkve u tom pravcu nešto pokrenuti. Čvrsto se nadamo da će naši biskupi, ali i svi odgovorni pokazati više sluha za iseljenu Hrvatsku i tu skrb uvrstiti u jednu od prioriteta zadaća Crkve u Hrvata. Ulaskom Hrvatske u Europsku zajednicu, ta zadaća će postati još zahtjevnija i kompleksnija.

Ako sadašnje i buduće izazove uspijemo povezati i uskladiti s određenim inicijativama i promišljanjima s domovinske državne strane – koja su također na samim počecima – možda zajedničkim snagama uspijemo barem dostići promišljanja i poticaje koji su u njemačkoj Crkvi i društvu u svezi s integracijom stranaca i katolika drugih materinskih jezika već uvelike uznapredovali. Dao Bog da ne zakašnimo i ne zakažemo! Hvala!

Razgovarao: Adolf Polegović

Uistinu je visoka starosna dob naših svećenika u hrvatskoj pastvi u Njemačkoj. Mnogi su već pred mirovinom, i to bi mogao postati jedan od najvećih problema naše pastve ovdje.

zdrave integracije, jer nam je svima isti Bog u kojeg vjerujemo, isto Evanđelje – Radosna vijest koju navješćujemo, isti ideali koje slijedimo. Poznata je izreka: „... u Crkvi nema stranaca“, te mislim da je upravo povijesna zadaća nas migranata da u tom pravcu djelujemo, da našu integraciju u mjesnu Crkvu svojim vjerskim običajima, svojim načinom molitve i vjerske prakse, svojim vjerničkim zauzimanjem ostvarujemo. To je proces koji traje, vjerojatno još koju generaciju, ali nije proces bez izgleda na uspjeh. Ako nam uspije takva integracija, integracija koja nosi obilježja vlastite vjerske kulturne baštine, onda ta integracija nije asimilacija, nego je obogaćenje za svaku pojedinu mjesnu Crkvu, za svaku vjerničku zajednicu i župu.

Visoka starosna dob pastoralnog osoblja

Žz: U većem broju hrvatskih katoličkih misija i zajednica zamjetna je visoka starosna dob svećenika. Kako će se dugoročno rješavati taj problem?

Vlč. Komadina: Uistinu je visoka starosna dob naših svećenika u hrvatskoj

HEUSENSTAMM KOD OFFENBACHA

Jubilarni 20. hrvatski folklorni festival

Na festivalu je nastupilo petnaest folklornih skupina iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj i gosti iz Zagreba – KUD „Željezničar“.

Prije nastupa skupina bila je Služba riječi u organizaciji Hrvatske katoličke misije Offenbach

Jubilarni, 20. hrvatski folklorni festival folklornih skupina iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) i zajednica (HKZ) iz Njemačke održan je u subotu 5. ožujka u Kultur- und Sportzentrum Martinsee u Heusenstammu kod Offenbacha, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta na Majni.

Festivalu je prethodila Služba riječi koju je predvodio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina uz potporu skupine mladih iz HKM Offenbach predvođene pastoralnim referentom u toj misiji Zvonkom Orlovićem i orguljskom pratinjom Kornelije Nikolić. U prigodnom duhovnom poticaju delegat vlč. Komadina je istaknuo kako Isus često govori u prispodobama kako bi nas što bolje uputio u tajne njegova kraljevstva. „Ovoga puta govori o kući na pijesku i kući na stijeni. Kuća sazidana na stijeni može odoljeti različitim nedaćama. Kako ja gradim kuću svoga života?“, upitao je okupljene izrazivši radost njihovim dolaskom na molitvu i njegovanje hrvatske kulture i tradicionalnih hrvatskih plesova diljem domovine. „Posebno smo ponosni na vas, članovi folklornih skupina, da i vi kroz takvo njegovanje nastojite učvrstiti u svom životu sve ono što su vama vaši roditelji predali kao svetinju, a to žele da i vi prenesete svojoj djeci. I mi u svom srcu nosimo ljubav prema svojoj domovini, a i ljubav prema svojoj vjeri. Neka svaki ovakav susret bude

poticaj da čvrsto živimo ukorijenjeni u nadi da je Bog onaj s kojim računamo u svojim životima, da je On onaj koji nas prati na svakom koraku našeg života i da uz njegovu pomoć sigurno možemo svladati svaku oluju i nedaću koju život sa sobom donese.“

Drugi dio programa započeo je hrvatskom himnom. U pozdravnoj riječi konzul gerant Generalnog konzulata Republike Hrvatske Damir Sabljak je istaknuo kako dugogodišnja tradicija organiziranja hrvatskih folklornih festivala potvrđuje nezamjenjivu ulogu Katoličke Crkve u Hrvata u očuvanju hrvatske kulturne baštine, jezika i nacionalne svijesti u Njemačkoj. S integracijom Hrvati nisu zapustili svoj nacionalni identitet, vjeru, jezik i obi-

čaje, što i vi, sudionice i sudionici, ovog jubilarnog festivala i potvrđujete.“ Generalni konzul Generalnog konzulata Republike Bosne i Hercegovine Nikica Džambo je zahvalivši na pozivu sudionicima festivala zaželio uspješan nastup.

Prije nego je svečano otvorio festival, delegat vlč. Komadina je kazao kako će bogatstvo hrvatskog folklora dočarati nastup petnaest hrvatskih folklornih skupina iz hrvatskih misija i zajednica iz Njemačke pjesmom i plesovima iz različitih krajeva domovine. „Ove godine naš festival na poseban način obogaćuju i gosti iz domovine – KUD 'Željezničar' iz Zagreba. Kao i dosadašnjih godina, nastupe folklornih skupina prate članovi

Mladi su uživali u zabavnom programu uz nastup VIS „Domino“ iz Nürnberga

Na kraju je delegat vlč. Komadina predstavnicima skupina uručio zlatne medalje

Predstavnici prosudbene komisije i uzvanici su sa zanimanjem pratili nastup skupina

prosudbene komisije uvaženi folklorist i istraživač hrvatskog folklora prof. Vidoslav Bagur i rukovoditeljica Odjela za kulturu Hrvatske matice iseljenika prof. Srebrenka Šeravić.

Potom je slijedio nastup folklornih skupina. Skupina iz HKM Offenbach na Maini (umjetnički i glazbeni voditelj Ante Smilović) izvela je Bunjevačke plesove; zajedničkim nastupom skupina HKZ Esslingen i HKZ Nürtingen (umjetnički i glazbeni voditelji Draženka Greco i Denis Bošnjak) izvela je „Nisam dugo pivala kroz selo“ – Pjesme i kola iz Slavonije; skupina HKM Frankfurt am Main (umjetnički i glazbeni voditelji Silvia Bosnić i Marijana Lubina) izvela je „Pitaju me iz kojeg san mista“ – Vrlički dernek; skupina HKŽ Main-Taunus/Hochtaunus (umjetnička i glazbena voditeljica Dražena Brešić) izvela je Baranjske plesove; zajedničkim nastupom skupina HKM Essen i HKM Wuppertal (umjetnički i glazbeni voditelj Pišta Babli) izvela je „Savo vodo“ – Pjesme i ple-

sovi slavonske Posavine; skupina HKM Mülheim/Oberhausen (umjetnička i glazbena voditeljica Tanja Ledić Šapina) izvela je Hercegovačko kolo iz okolice mjesta Studenci; skupina Stuttgart-Bad Cannstatt (umjetnička i glazbena voditeljica Ivanka Kamenšek) izvela je „Na Ivanje ne radim oranje“ – Pjesme i plesovi mađarske Podravine; skupina HKM München (umjetnički i glazbeni voditelji Florian Grubišin, Josipa Ljubičić i Anita Karačić) izvela je Vrličko kolo; skupina HKM Düsseldorf (umjetnička i glazbena voditeljica Slavica Pušić) izvela je splet slavonskih kola; skupina HKM Duisburg (umjetnička i glazbena voditeljica Tanja Maleš-Krznar) izvela je Poskočicu dubrovačkog primorja; skupina HKM Wiesbaden (umjetnička i glazbena voditeljica Marija Glavaš) izvela je Baranjske plesove; skupina HKZ Vaihingen/Enz (umjetnička i glazbena voditeljica Sanja Kamenšek) izvela je „Posavske divane“ – Pjesme i plesni običaji Bosanske posavine;

skupina HKZ Ludwigsburg (umjetnički i glazbeni voditelji Zvonko Mahmet) izvela je Prigorske plesove; skupina HKM Nürnberg (umjetnička voditeljica Martina Perković, glazbeni voditelj Damir Kovačić) izvela je Baranjske plesove i na kraju skupina HKM Rosenheim (umjetnička i glazbena voditeljica Klaudija Vučić) izvela je „Ražanac“ – Djevojačko kolo. Nakon nastupa folklornih skupina iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Njemačke kao gosti nastupio je KUD „Željezničar“ iz Zagreba izvedbom pjesama i plesova „Tamo preko Drave“ (koreografija Marko Robinić, aranžman Siniša Leopold).

Prof. Srebrenka Šeravić je okupljene pozdravila u ime Hrvatske matice iseljenika, a prof. Vidoslav Bagur u ime prosudbene komisije je kazao kako je na ovogodišnji festival odaziv skupina manji u odnosu na prethodne godine. „Trebalo bi ponovno motivirati ljude.“ Kazao je kako se neke skupine iz hrvatskih misija iz Njemačke javljaju na festivale u Hrvatskoj, a da prethodno ne dođu na ovaj festival u Njemačkoj. „Ne može se doći na festival u Hrvatsku, a da se prethodno nije bilo na ovom festivalu.“

Delegat vlč. Komadina je potom predstavnicima skupina podijelio zlatne medalje te je svima zahvalio na odazivu. U pratnji skupina bilo je i više svećenika i pastoralnih suradnika i suradnika – redovnica i laika. Članovi prosudbene komisije prof. Bagur i prof. Šeravić su iskoristili priliku pa su i osobno popričali s predstavnicima skupina o tome što bi trebalo poboljšati da nastup skupina bude još bolji. Kroz program je vodila Kristina Kovačević. Na kraju je priređen zabavni program uz nastup VIS „Domino“ iz Nürnberga.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Ante Matić

Uskrs u Vukovaru

Nitko nije znao odakle je došao i zašto luta bleiburškom krajini s bijelim golubom na ramenu. Obilazio je naselja, groblja i skrovita mjesta u brdima. Navečer se vraćao do devetnaest borova, koji usamljeni rastu, duboko u polju. Tu ga noć zatjecala i zora otkrivala. Golub se dizao s ramena kad je sjedao otpočinuti ili kad je na nekim mjestima klicao na zemlju s rukama prekrizanim na prsima ili podignutim iznad glave, prema nebesima. Golub bi se vinuo s ramena i nadlijetao starca i okolinu, pa kad bi se starac osovio na noge, blago mu je slijetao na rame, svijao krila i mirovao. Čudesna i umiljata ptica zatrepila je krilima kad bi starac zapjevao.

Najduže je klečao, s rukama podignutim prema nebesima, ispred dvorca u Bleiburgu, u kojem se, na kraju velikog rata, odigrala strašna drama. Golub je nadlijetao dvorac i, kad se starac uspravio i osovio na noge, a golub mu sletio na rame, reče ptici: *Neka se počisti paluba.*

Golub je šutio, a starac je govorio kako je to naredio neki bahati engleski general Alexander, koji je bio na čelu združenih snaga moćnih vojska pobjednika. Kamo god su brodili na toj prokletoj partizanskoj galiji, voda bijaše krvava, mutna od hrvatske krvi. Malo ih je ostalo na palubi, jako malo, ptico moja nespokojna, a još manje stiglo do rodnoga doma.

Ljudi su u početku s čuđenjem i znatiželjom promatrali starca i njegovo lijepu i pitomu pticu, pak su s vremenom navikli, jer su mislili da se radi o nekom čudaku, kakvih u današnjem svijetu ima napretek. Nu, čudan starac s pticom na ramenu.

Danima je tako obilazio dolinu i zalazio u brda. Svake se večeri vraćao do borova u polju. Ni s kim nije razgovarao. Onda se jednog dana nije pojavio kraj borova. Ni sutradan nisu ga vidjeli, kao da je u zemlju nestao. Vidali su ga izvan bleiburške

doline. Išao je preko mrkih brda putem sa svojom pticom; i danju i noću. Vozači su u mraku, daleko izvan naselja, u brdima, osvjetljavali nakratko starca i pticu na ramenu. Hodočastio je za Uskrs u mjesto svog rođenja, u Vukovar, nalik duhu nestaloga koji dolazi da kleči pred onima što ga prognaše. Ništa nije nosio sa sobom; niti je kome imao ponijeti darove, niti je pak očekivao da će vidjeti najmilije.

Išao je šutke putem kojim je prije mnogo godina prošao ruku zavezan žicom. I grunu u nj roj uspomena.

Otvori se neumrla uspomena kao rana, vrijeme i jezivi dani za koje je mislio da su izbrisani zauvijek iz sjećanja. Beskrajna kolona zarobljenika, vojnika svih rodova hrvatske vojske, pa mnoštvo civila, žena, djece, staraca, na strašnom i dugom putu nevidene ljudske patnje. Išao je kao duh, i sjena njegova bijaše svjetlost na licima onih koji ga vidješe na dugom, mučnom i teškom, križnom putu.

Kad se primakao granici zemlje Dežele, graničari ga pokušaše zaustaviti, a on prođe pored njih sa svojom pticom na ramenu. Starčevu držanje, dostojanstveni hod i pogled u daljinu naprosto su ih blokirali. Tako je prošao i pored policijske patrola na ulasku u glavni grad zemlje Dežele.

Išao je onom istom ulicom kojom je kao mladić, hrvatski vojnik, zarobljenik, prolazio u dugoj, strašnoj koloni smrti i užasa. Uspeo se na Bežigrad, pogledao niz put kojim valja opet proći, i kazao svojoj ptici:

— *Ptico moja nespokojna, ovo je zemlja naših grobova.*

Samo Bog zna koliko je hrvatskih muževa i momaka ostavilo kosti diljem ove zemlje; u bezimenim masovnim grobnicama; u jamama, u prokopima, u propuntama, u majdanima, u kamenolomima, u tenkovskim rovovima, u rijekama... tamo je negdje Kočevski Rog, Huda jama, Macelj, a nije daleko Jazovka, ni onaj rudnik zavaljen i zaboravljen; taj duboki i veliki grob.

Potišten i neveseo spustio se niz brdo i prošao glavnom gradskom ulicom, kojom je kao mladić prošao u maršu smrti i užasa. Izlazi iz grada otresao je prašinu s cipela, dok su onda noge bile bose, izranjene i krvave. Na mostu je dugo stajao i tiho molio za one koje odnese rijeka daleko i s kojega su podivljali partizani bacali razoružane, nemoćne i izmrcvarene ljude. Kad zađe dublje u žumberačka mrka brda, stari Jure upita svoju nijemu pticu:

— *Čuješ li plač i jauke?*

Ptica je šutjela mirujući na ramenu, a Jure je nastavio:

— *Onda je sve ovuda cvalo i mirisalo, a mi smo odlazili u smrt. Gonili su nas i mučili do one jame. Izranjeni, gladni, žedni, goli, bosi, isprebijani, otupjeli na udarce, smrt nam se činila spasom. Okrutnost naših mučitelja nije imala granica. Partizani i partizanke, skojevci i skojevke, Bog neka im oprosti.*

Naglo je zastao i, kao da se prisjetio nečega što ga je potreslo, starac je nastavio govoriti svojoj ptici:

— *Ovdje su ubili Matu koji je bio zavezan sa mnom. Pali smo na zemlju, on obliven krvlju, a ja spreman na smrt. Bio sam se rastao od života, a*

pomirio sa smrću. Kad je pucao u Matu, gledao sam ga ravno u oči. Ne znam zašto ti sve ovo govorim. Pamtim mu i danas lice i oči zakravljene, orlovski nos, brčine i krvave ručetine kojima je ubacivao ljude u jamu. Pušili su i cerili se poput hijena kraj jame dok su se odmarali u zločinu. Čak su i pjevali neke svoje sulude pjesme. Ostala mi je u sjećanju tek jedna:

*Nosim kapu na tri roga
i borim se protiv Boga!*

I dok se starac uspinjao krivudavom, uskom planinskom stazom, golub se vinuo u visine, nadletio šumu, selo na proplanku planine i spustio se na granu drveta koje je raslo tik do jame. Nadnesen nad muklu rasopuklinu, na mračno zdrijelo planine, na grani je čekao dok se starac primicao sporim i teškim koracima do mračnog otvora jame Jazovke.

Kad je klekao na Veliki petak tik do otvora jame i podigao ruke u nebo, golub mu se nježno spusti na dlan ruke visoko podignute prema nebu. Kroz planinsku tišinu i samoću prolomio se starčev bolan krik. Golub poskoči i odleprša iznad mračne šume i ubrzo se vrati do otvora i brda punog noći i ljudskih kostiju. Dižući se tiho procijedi kroz rijetke zube Titovu usmenu, strašnu zapovjed:

Likvidirajte bandite!

Krenuše dalje stari Jure i njegova pitoma i vjerna ptica. Išli su kroz razorena, spaljena i opljačkana hrvat-

ska sela, za nedavnog obrambenog i oslobodilačkog rata. Tko je god vidio starca i pticu, činilo mu se kao da nisu od ovoga svijeta i da su odnekud pali u hrvatsku krvavu novovijeku bajku. U nekom selu čopavaca netko mu opsova ustašku majku. Starac se nije obazirao na psovke i upadice, pa čak ni na zamke koji su im negdje uzalud postavljali. Nisu znali da ne mogu nauditi duhu, ni čudesnoj ptici.

Starac pomilova po krilima i vratu pticu na ramenu i, odlazeći od grupe bradatih spodoba, prijekornim glasom reče:

— Lažete! Hoćete tuđe. Stići će vas ili vašu djecu kazna ljudska i nebeska. Stid vas bilo zemlje koja vas rodila i na koju ste digli ruke, i Boga koji vas stvorio. Teško zemlji koju gazite i koju mrzite, a u njoj dobro živite.

Starac sa svojom pticom minu kroz negostoljubivo selo, ostavi zbunjene mještane i zbunjene vojnike „nebeskog naroda“ i uputi se u pravcu velikog kamenog cvijeta. Neki su dobacivali za njim kojekakve psovke i uvrede, dok su neki pucali u njega i pticu, pa kad su vidjeli da ne pada na zemlju i da ide dalje s blistavom ranom na prsima, bježali su i skrivali se u zidine razorenih i spaljenih kuća.

Dugo je Jure klečao moleći ispod velikoga kamenog cvijeta u Jasenovcu, a ptica je nadlijetala ruševine, humke, rovove, spaljene domove i oskrvnute grobove.

Do Vukovara i Jure i njegova ptica prošli su kroz minska polja, vidjeli razorena i opustošena sela, ubijene ljude i životinje, prošli pored rovova i grobova, razorenih hramova i palih zvonika, a kad se približiše Vukovaru, obuze ga istodobno i radost i tuga.

S bijelim golubom na ramenu i s blistavom ranom na prsima ušao je u rodni, pust, razoren, sablasan grad. Kroz pukotine, iza zidoderina, iz slijepih kuća pratile su ga oči onih što poniziše njegov rodni grad. Nitko od njih nije se usudio izići na tužnu ulicu kojom je prolazio nakon mnogo godina. Gledao je zagrašujući prizor, slike pustoši i ljudske zloće, rijetko drveće sablasno je stršilo između ruševina jer su granate i vjetrovi poskidali lišće i ranili ozeble grane koje se nagnjaše na sve strane udarane bičevima od studeni u zimi punoj poniženja i boli, a kroz mukle raspukline i prozore bez stakala zirkale su oči nestalih u dani-ma zla i noćima užasa. Poče kišiti. Hladnoća se i tuga uvlačila pod kožu

stvari. Strah je rastao u onima koji su virkali iz ruševina jedva gledajući da starac ode tamo odakle je i došao. Nisu znali da je, nakon dugogodišnjeg progonstva u tuđini, došao u svoj rodni grad. Kuća u kojoj ga na svijet donijela majka, srušena sa zemljom. Pao je i zvonik, oltar, a zvono, napuklo, hrđa u ruševini. Otvoriše se vrata uspomena, i njegova patnja poleti daleko preko razvalina. Sklopio je oči i pobunio se u sebi, u pustoš, u živo ljudsko zlo koje je snašlo njegov grad i njegov narod. I zaplaka gorko pred pustim pragom doma očeva.

Na cesti trpnje i smrti i neizrecivog junaštva, na mjestu gdje je poginuo Blago i njegovi sinovi, kleknuo je na oba koljena i podigao ruke prema nebu. Golub raširi krila, i kad htjede uzletjeti, starac ga uze u ruke, poljubi i pusti da odleti. Golub se izgubi u uskrsoj noći. Posljednji put ga pomilova po krilima i opomenu na rastanku:

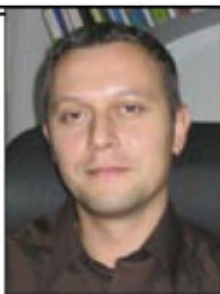
— Grad moj pogledaj, ptico. Bogu reci što si vidio.

Znao je da se više neće vratiti, niti ikada više spustiti na njegovo umorno rame. Znao je da će letjeti šupljinom nebeskom i lutati neutješan sve do sudnjega dana.

Kad se pomolio na Ovčari i na Trpinjskoj cesti bez radosti za duše pobijenih, poklanih, spaljenih, zadavljenih, za duše silovanih žena i obeščašćenih djevojčica prije strašne smrti i za duše nestalih, pođe do velikog bijelog križa, koji se bijeli u sivilu smiraja dana, i pričinu mu se kao da svijetli.

Na obali rijeke, pred raspetim Isusom, u tišini osakaćena drveća, stajao je kao kip skamenjena, nepomična jada, promatrajući vodu što je tiho i spokojno tekla kao da se ništa nije dogodilo. I zaplaka kao izgubljeno dijete nad tamnom vodom kao nad crnim svijetom. Zahvaljivao je Bogu što se vratio ovdje odakle je pun nade i pošao u slobodu ili ropstvo, u život ili smrt. Obuze ga golema tuga za one kojih nema i koje pobraše crna krila smrti. Nikad se od njih neće rastati, ni on ni njegova prica. Idući prema crkvi, učini mu se da ga netko zovno po imenu. Osvrnuvši se, malo se poboja za sebe, jer ga nitko nije zvao, niti ga je itko prepoznao. I prije nego uđe u crkvu, sjeti se strašnih riječi vrhovnog zapovjednika parti-zanske vojske, maršala, bezbožnog zlotvora:

— Likvidirajte bandite!

Piše:
dr. Ivica
Žižić

Kršćanska kultura tijela

U svijetu koji nerijetko gubi ljudsko lice jer gubi zdrav odnos prema tijelu, kršćani su pozvani otkrivati ljepotu, sklad i cjelovitost kršćanske kulture tijela upravo preko čovječnosti i svetosti gesta vjere.

U masovnoj kulturi tijelo je postalo ne samo predmetom interesa, nego motivom kulta. Krajolici naše suvremenosti ispunjeni su govorom, slikama, predodžbama tijela. U medijima je tijelo postalo predmetom žudnje, u sportu sredstvom velikih dostignuća, u medicini organizmom kojega valja ispitati, ozdraviti, učiniti funkcionalnim.

Izazovi kulta i kulture tijela

Politika i birokracija utapa tijela u mase, a umjetnost ogoljuje, rastače tijela, ukazujući tako na krizu čovjekove humanosti koja je pogodila sav ljudski život počev od njegova ranjivosti tijela. Čemu tolika žudnja za uzdizanjem tijela, za slavljem njegove krhkosti i ljepote, ali i za njegovim osporavanjem? Neminovno je pitanje: koje je značenje tijela za vjeru i zašto se u kršćanskom govoru često zaobilazi tijelo da bi se progovorilo o „duši“? Je li možda i govor vjere doživio krizu i zaboravio Tijelo Sina po kojem nam je došlo spasenje i iz kojega proizlazi sva istina kršćanstva pa tako i istina o našem tijelu? Kao da je i u govoru vjere tijelo postalo samo predmetom govora o moralno-spolnim problemima. U kršćanstvu tijelo nije niti predmet, niti sredstvo, ono nije niti podcijenjeno niti precijenjeno. U svjetlu događaja Isusa Krista, Utjelovljenoga Sina Božjega, koji je u svome tijelu priskrbio spasenje ljudima, tijelu je vraćena njegova puna istina. Ono postaje gestom vjere i dodirom sa događajem Sina i zato mjestom spasenja, ostvarenja čovjekove istinske humanosti u zajedništvu s Bogom.

Utjelovljenje i istina tijela

Tijelo se ne da izdvojiti iz svega onoga što čovjek biva i čini. U svim vidovima življenja i djelovanja, tijelo nije jednostavno sredstvo, nego se nalazi u središtu zbivanja. Svi tjelesni čini ujedno su i duhovni. I nije moguće razdvojiti duhovnu od tjelesne sfere, a

da se ne upadne u krivo poimanje čovjeka. Kristovo Utjelovljenje i Uskrsnuće pokazalo je da Bog ne zaobilazi tijelo, nego ga štoviše stavlja u središte svoje brige za čitavoga čovjeka. Po Utjelovljenju i po Uskrsnuću je otkvirena puna istina tijela: čovjek je po svome tijelu, povijesti, po čitavom svome biću pozvan odgovoriti na poziv u Kristu, zaživjeti u svojem tijelu spasenjski odnos s Gospodinom, tim je tijelom pozvan sakramentalno prionuti događaju Isusa Krista i tu obnovljenu sliku Božju trajno posredovati drugima.

Za razliku od atrakcije, spektakla i štovanja tijela u hedonističkoj kulturi današnjice, kršćanin vidi svoje tijelo kao hram Duha (usp. 1 Kor 3, 16), jer je ono postalo prebivalište Božje u trenutku kada se preobrazilo u gestu vjere. Zapravo tijelo predstavlja prvu zbiljnost kojom čovjek odgovara na

potvrđuje tijelo kao mjesto vjerovanja, što se osobito daje vidjeti u sakramentima Crkve.

Proslavite Boga u tijelu svojem

Ako vjerovati znači čitavim svojim bićem prihvatiti Krista, znakovito je ono što veli Pavao: proslavite Boga u tijelu svojem (usp. 1 Kor 6, 19–20). Vjera, naime, nije samo stvar misli, nego i slavlja u kojem se tijelo otkriva zadobito u Kristu. Vjerovati i slaviti postaju jedno, osobito u sakramentima Crkve. U sakramentima tijelo nije ostavljeno po strani, nego mu je otkriven istinski smisao. Biti krsno opran, krizmom pomazan, euharistijom nahanjen, sve su to čini tijela u kojima odsijeva milosna Božja prisutnost. Tako vjernik čitavim svojim bićem živi svoj poziv da bude u Kristu. Gdje se geste tijela isprepliću sa povjerljivim prihvaćanjem Kristova Otajstva i gdje sakramentalno slavlje upisuje mnoge geste u jedinstvenu ispovijest vjere, vidljivo je dostojanstvo tijela vjernika i tijela Crkve. Sjedinjeni s Kristom po krštenju i euharistiji kao i po svim drugim sakramentima, vjernici već sada imaju udjela u dostojanstvu jednoga Tijela i jednoga Duha. Taj se odnos slavljem i vjerom potvrđuje kao žarište vjere iz kojega uvijek iznova

U gestama blagdanskooga slavlja, kao i u gestama svagdašnjega rada, svaki vjernik je pozvan u svoje življenje pripustiti snagu onoga koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja čovjekom postao, onoga koji je treći dan uskrsnuo od mrtvih i tako posvjedočiti žive spone vjere koja zahvaća čitavoga čovjeka.

valja crpiti nadahnuća za izgradnju kulture istinskih vrijednosti, pravednosti i zauzimanja za čuvanje dostojanstva života. U gestama blagdanskooga slavlja, kao i u gestama svagdašnjega rada, svaki vjernik je pozvan u svoje življenje pripustiti snagu onoga koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja čovjekom postao, onoga koji je treći dan uskrsnuo od mrtvih i tako posvjedočiti žive spone vjere koja zahvaća čitavoga čovjeka. U svijetu koji nerijetko gubi ljudsko lice jer gubi zdrav odnos prema tijelu, kršćani su pozvani otkrivati ljepotu, sklad i cjelovitost kršćanske kulture tijela upravo preko čovječnosti i svetosti gesta vjere.

Die Unvergänglichkeit des Sieges Jesu

Liebe Schwestern und Brüder!

In seiner diesjährigen Fastenbotschaft „Christus ähnlich werden im Tod und in der Auferstehung“ schreibt der Bischof von Sisak, Dr. Vlado Kosić, über die Schönheit des christlichen Lebens, das sich uns in besonderer Weise im Durchleben der heiligen Zeiten offenbart.

In der Tat ist die Fastenzeit eine heilige Zeit. Sie ist eine der sogenannten „starken“ und tiefgründigen Zeiten im Kirchenjahr. Die Art und Weise der Fastenpraktiken ist heimatweit sehr unterschiedlich. Die Absicht aber ist allen eine gemeinsame, nämlich während der vierzig Tage der Fastenzeit im Glauben und in Dankbarkeit Mitgefühl zu empfinden für das Leiden und den Tod Jesu. So ist auf eine signifikante Weise „erzählerisch“ die Theologie und anschauliche Lehre der wichtigsten Inhalte des Glaubens von Generation zu Generation übertragen worden.

In den kroatischen Gemeinden deutschlandweit ist ebenso eine nicht unerhebliche Zahl derer, die die ganze Fastenzeit über durch striktes Einhalten der Fastenpraktiken dem Leiden, dem Kreuzweg und der Kreuzigung Jesu gedenken. Viele fasten die ganze Woche über. Folgend der uralten Fastentradition verzichten sie auf Fleisch und fetthaltige Kost, die sie dann lediglich sonntags verzehren. Das Fasten und Verzicht bringen sie als ihre persönliche Gabe dar für eine glückliche Zukunft ihrer Kinder oder Enkelkinder, insbesondere wenn ein Familienmitglied einen „falschen Weg“ eingeschlagen hat. Auf diese Weise werden wir auch in unserer heutigen modernen Zeit durch die Fasten- und Bußzeit nach den Worten des heiligen Paulus „dem Bild seines Sohnes gleichförmig“.

Diese Gleichförmigkeit zeigt sich jedoch nicht einzig im Fasten und Buße tun, dem Kreuz und einem leidenden Jesus, sondern vielmehr in einem siegenden Jesus – einem Jesus, der durch seine Auferstehung das Leiden, den Tod, das Fasten und die Buße und den Schmerz besiegt hat. So ist unsere Gleichförmigkeit mit Jesus dem Sieger eng verbunden mit der des leidenden Jesus. Wer könnte uns dies

näher bringen als der Apostel des Volkes, der heilige Paulus, der in seinem Brief an die Römer schreibt: „Heißt das nun, dass wir an der Sünde fest halten sollen, damit die Gnade mächtiger werde? Keineswegs! Wie kön-

Wenn wir nämlich ihm gleich geworden sind in seinem Tod, dann werden wir mit ihm auch in seiner Auferstehung vereinigt sein. Wir wissen doch: Unser alter Mensch wurde mitgekreuzigt, damit der von der Sünde beherrschte Leib vernichtet werde und wir nicht Sklaven der Sünde bleiben. Denn wer gestorben ist, der ist frei geworden von der Sünde. Sind wir nun mit Christus gestorben, so glauben wir, dass wir auch mit ihm leben werden.“

Wir wissen, dass Christus, von den Toten auferweckt, nicht mehr stirbt; der Tod hat keine Macht mehr über ihn. Denn durch sein Sterben ist er ein für allemal gestorben für die Sünde, sein Leben aber lebt er für Gott. So sollt auch ihr euch als Menschen begreifen, die für die Sünde tot sind, aber für Gott leben in Christus Jesus. Daher soll die Sünde euren sterblichen Leib nicht mehr beherrschen, und seinen Begierden sollt ihr nicht gehorchen.

Stellt eure Glieder nicht der Sünde zur Verfügung als Waffen der Ungerechtigkeit, sondern stellt euch Gott zur Verfügung als Menschen, die vom Tod zum Leben gekommen sind, und stellt eure Glieder als Waffen der Gerechtigkeit in den Dienst Gottes (Röm 6, 1–13).

Unser Fasten, Buße tun und das Leiden haben tatsächlich einen tiefgreifenden Sinn, der im Leiden Christi zu finden ist, aber über dies hinaus in seiner glorreichen Auferstehung.

Die Buße, das Leiden und das Kreuz selbst haben nicht das letzte Wort. Dieser „Stachel“ ist vorübergehend und vergänglich. Doch der Sieg Jesu ist nicht vorübergehend. Wir glauben, dass er unvergänglich und ewig ist.

Daher ist es wichtig, immer wieder von neuem zu erfahren und zu lernen: mein Leid und mein Schmerz, meine Buße und mein Kreuz sind gleich dem Leidensweg und dem Kreuz Jesu. Meine Hoffnung, meine Zukunft, mein Leben und schließlich meines Lebens Sieg sind aber „gleich mit seiner Auferstehung“.

Getragen von dieser österlichen Hoffnung, wünsche ich Ihnen ein frohes und gesegnetes Osterfest.

Pfr. Ivica Komadina, Delegat

Slavko Šohaj, Auferstehung, 1981, Fenstermalerei, Franziskanerkloster Visoko, Bosnien und Herzegowina

nen wir, die wir für die Sünde tot sind, noch in ihr leben? Wisst ihr denn nicht, dass wir alle, die wir auf Christus Jesus getauft wurden, auf seinen Tod getauft worden sind? Wir wurden mit ihm begraben durch die Taufe auf den Tod; und wie Christus durch die Herrlichkeit des Vaters von den Toten auferweckt wurde, so sollen auch wir als neue Menschen leben.

HIRTENBRIEF VON BISCHOF DR. FRANZ PETER TEBARTZ-VAN ELST

In Veränderungen kann Neues wachsen

„Die Herausforderungen, denen wir als Kirche gegenwärtig ausgesetzt sind, verlangen einen festen und tiefen Glauben.“

Für eine Vertiefung und Vergewisserung des Glaubens spricht sich Bischof von Limburg Dr. Franz-Peter Tebartz-van Elst in seinem Hirtenbrief zur Österlichen Bußzeit 2011 aus. „Die Herausforderungen, denen wir als Kirche gegenwärtig ausgesetzt sind, verlangen einen festen und tiefen Glauben“, schreibt der Bischof von Limburg.

Unter dem Titel „Zuversicht bewahren – Zukunft gewinnen“ wendet er sich an die Katholiken in der Diözese Limburg und macht ihnen Mut, die Veränderungen und Umbrüche in der Kirche in Vertrauen auf Gott mit zu gestalten: „Die Zukunftsfragen, die in unserer Kirche gestellt werden, brauchen den Blick auf Gott und die Berührung mit dem Ursprung unseres Glaubens“, so Tebartz-van Elst.

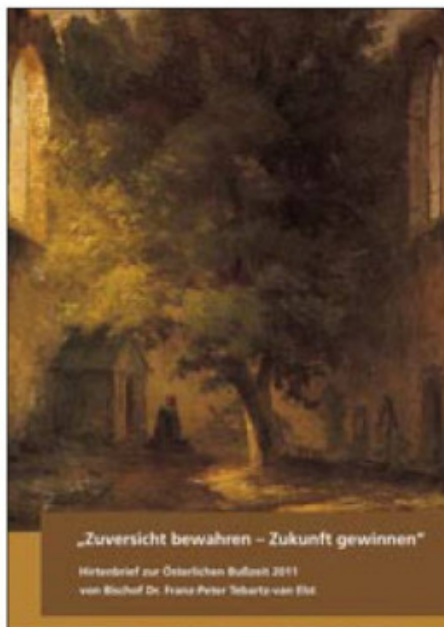
Der Bischof versteht die Resignation vieler Frauen und Männer angesichts von Verfehlungen und Veränderungen in der Kirche. „Es schmerzt mich zu sehen, dass Christen auf Distanz zur Kirche gehen oder ihr gar den Rücken kehren. Wer heute geht, fehlt morgen, wenn es darum geht, die Zukunft zu gestalten, die Gott seiner Kirche zugedacht hat“, so Bischof Tebartz-van Elst. Wer in der Bedrängnis bleibe, bezeuge Zuversicht und bekenne, dass in Veränderungen Neues wachsen könne. In mancher Resignation zeige sich Gottes Inspiration. „Wo Volkskirche stirbt, wo manche davonlaufen möchten, brauchen wir die, die bleiben und wiederkommen. Wir brauchen Zeugen, die sehen, was in dieser Zeit der Kirche von Gott her keimt“, schreibt der Bischof. Die Kirche, die scheinbar am Boden liege, komme dann wieder auf die Beine, wenn Christen sich auf ihren Ursprung besinnen und diese Orientierung zur Botschaft für die Zukunft werde.

Bischof Tebartz-van Elst erinnert in seinem Hirtenbrief an das ermutigende Zeugnis von Bischof Peter Joseph Blum (1808 bis 1884): Zu Beginn des 19. Jahrhunderts litt die Kirche unter den Folgen der Säkularisation, der Enteignung von Kirchengut durch den Staat. Trotz dieses äußeren Zusammenbruchs sei innerhalb der Kirche viel Neues gewachsen, so Tebartz-van Elst. Bischof Blum habe der Vertiefung des Glaubens den Vorrang gegeben, um sich den Fragen seiner Zeit besser stellen zu können.

Seine Botschaft sei dadurch von Bedeutung für die Herausforderungen vor denen die Kirche heute stehe. Nähe vor Ort in der Seelsorge brauche nach den Worten von Tebartz-van Elst zuerst Menschen, die persönlich Auskunft über die Hoffnung des Glaubens geben können. „Im Glauben auftreten bedeutet, davon zu sprechen, wo unser Glaube getragen hat. Menschen zu befähigen, mit Gott und von Gott zu sprechen, ist eine Investition in die Zukunft unserer Kirche“, schreibt Bischof Franz-Peter Tebartz-van Elst. Auf diesem Hintergrund werde im September im Bistum Limburg eine Schule des Glaubens, des Gebetes und der Gemeinschaft gegründet, die den Namen Bischof-Blum-Kolleg tragen wird. Diese Initiative soll einen Beitrag zur Persönlichkeits-

bildung von Christen leisten und vermitteln, wie Kirche nahe bei Gott und damit näher bei den Menschen sein kann. „In der Gotteskrise unserer Zeit braucht es diesen Ansatz, damit die Kirche zu einem neuen inneren Aufbruch findet“, betont Tebartz-van Elst. Die heutige Zeit verlange nach einem Glauben aus Einsicht und Entscheidung.

Quelle: www.bistumlimburg.de

HOCHSTADT

Izložba fotografija Jakova Teklića

U petak 4. ožujka otvorena je u povijesnoj vijećnici u Hochstadtu izložba fotografija Jakova Teklića pod nazivom „Gdje je nestao čovjek?“. Izložba je bila otvorena do 27. ožujka. Jakov Teklić, rođen je 1978. u Splitu, a živi u Solinu, mladi je autor koji je u prostoru antičke Salone pronašao zahvalan stvaralački materijal. Ono što ga odlikuje jest istančano fotografsko oko. Teklić nizom autopor-

treta, kojima je njegovo prisustvo svedeno tek na sjenovito gibanje po zrnatoj kamenjoj strukturi, ispituje i razotkriva nevidljivu paralelnu stvarnost u koju je uronjen. Tamni obrisi sjena otkrivaju njegova najintimnija raspoloženja, osjećaj osamljenosti, tjeskobe i čežnje za nekim višim metafizičkim predjelima prema kojima pokazuje ispružena ruka na kamenom obelisku. Ponekad se njegovo sjeno-

vito tijelo prilagođava ostrim kamenim konturama, a ponekad se namjerno razbija i otkriva u različitim začudnim perspektivama. Kontradiktorni Teklić tako nam se pokazuje i kao buntovnik, ali i kao onaj koji je sklon meditaciji i mirenju sa samim sobom i s vlastitom prolaznošću. Tekličev ciklus fotografija tako nudi oku i srcu promatrača čitavu paletu univerzalnih emocija. www.sinj.com.hr/A.P.

Hodočašće vjernika župe Frankfurt

U organizaciji župnika Hrvatske katoličke župe Oca Ante Antića iz Frankfurta na Majni fra Petra Klapeža ove godine, od 10. do 17. ožujka, nakon dužeg vremena, organizirano je hodočašće u Svetu zemlju. Skupina od 50 hodočasnika krenula je iz Frankfurta u Tel Aviv. Nakon četiri sata leta stigli su u zračnu luku Ben-Gurion, gdje su ih čekali vodič Gideon i vozač autobusa. Prvi dan hodočašća je započeo u Cezareji, a danas je pretvorena u nacionalni park. Tu se nalaze poznate iskopine iz rimskog

šom, hrvatskim svećenikom koji živi i djeluje u franjevačkom samostanu u Nazaretu. Trećeg dana su se uputili u Kafarnaum, u kojem je ujedno kuća sv. Petra na kojoj je sagrađena nova crkva. Vrhunac dana je bila obnova Krsnog zavjeta na rijeci Jordanu. I tako u obnovi Krsnog zavjeta putovali su na Golanske visoravni, sa kojih se pruža prekrasan pogled na Genezaretsko jezero i ljepotu vegetacije. Četvrtog, sunčanog dana putovali su u mjesto prvog Isusova čuda u Kani Galilejskoj, gdje su bračni parovi obno-

na posebnosti toga grada. Tim putem dolaze do Getsemanskog vrta, sa stoljetnim maslinovim stablima. To je vrt u kojem se Isus znojio krvavim znojem i suzama na „Stijeni Agonije“ koja se nalazi u bazilici Agonije ili „Crkvi svih Naroda“. Tu se slavila sv. misa, a hodočasnici su dodirnuli i „Stijenu Agonije“. Prošli su kroz vrata sv. Stjepana ili Lavlja vrata. Noseći veliki drveni križ išli su križni put do Isusovog groba. Svi su hodočasnici nosili križ jedan dio puta. Kalvarija, mjesto Isusove muke i Isusova groba koji se nalazi

u velikoj, prekrasnoj bazilici. Nakon sv. mise u crkvi Uskrsnuća Isusova posjetili su zid plača, od kojeg je danas ostao jedan manji dio. Šestog dana došli su u crkvu na Sionu gdje je crkva Gospina groba i gdje sususreli 90-godišnjeg Benediktinca Jeronima Hrvata. Nakon sv. mise išli su u dvoranu posljednje Isusove večere, gdje je ujedno mjesto silaska Duha Svetoga nad apostole i majku Mariju. Nakon toga posjetili su crkvu „Pjetlova Pjeva“, gdje je sv. Petar zatajio Isusa. Put su nastavili prema Betlehemu, mjestu Isusova rođenja. To se mjesto nalazi u Palestini. Na tom sv. mjestu se nalazi i spilja mlijeka, a nedaleko i kapelica sv.

doba. Nakon toga su nastavili putovanje do brda Karmel i samostana proroka sv. Ilije. Na tom mjestu je Anđeo Gospodnji pohodio sv. Iliju i okriepio ga kruhom i vodom. Tu je služena sv. misa, a odatle je nastavljen put na Cipori gdje se nalaze najljepši ostaci mozaika iz onoga doba. Drugi dan započeo je prolaskom uz jezero Genezaret i dolaskom na brdo Blaženstava, mjesto na kojem je Isus izrekao poznati Govor na gori. Nakon sv. mise nastavili su put do crkve Umnožavanja kruhova i Kafarnaumske sinagoge gdje je Isus u svoje vrijeme naučavao. Prošli su uz Genezaretsko jezero i posjetili crkvu Petrova Primata. Tu ih je čekalo iznenađenje, susret sa fra Sini-

vili bračni zavjet. U Nazaretu su posjetili crkvu sv. Obitelji u kojoj je služena sv. misa. U blizini se nalazi bazilika Navještenja, gdje je anđeo Gabriel navjestio Djevici Mariji da će začeti i roditi Sina Božjega. Tu im je fra Siniša slikovito objasnio događaje s toga svetoga mjesta. Nastavili su hodočašće na brdo Tabor, na kojem se Isus preobrazio pred učenicima. Ovo je mjesto puno mira i savršene ljepote.

Na putu prema Jeruzalemu zastavili su se na ulazu u Jeruzalem kojeg su pozdravili pjesmom mira i zdravicom. Petog dana posjetili su srce Jeruzalema koje počinje na Brdu pomazanja. S tog mjesta pruža se nezaboravan pogled na Jeruzalem i

Jeronima – Dalmatinca koji je prvi preveo Bibliju na latinski jezik.

U Betlehemu posjećuju pastirske poljane, gdje je Anđeoska crkva s prelijepim slikama anđelovih navještenja. Sedmi dan hodočašća počeo je vožnjom kroz jordanke nizine, preko pustinje do Mrtvog mora, koje se nalazi 400 metara ispod nadmorske visine. Posjetili su i mjesto Kumran u pustinji gdje su pronađeni legendarni zapisi, a tu se i slavila sv. misa na otvorenom. Nastavili su put do utvrde Massada, gdje se nalaze obnovljene ruševine Herodove palače. Sa užarene Masade sišli su do Mrtvog mora gdje su se odmorili.

Ljubica i Nediljka

MÜNCHEN

Oduševili mladi iz Splita i Metkovića

O d petka 4. do nedjelje 6. ožujka Hrvatska katolička misija (HKM) München ugostila je zborove mladih pjevača iz župa: Gospe od Zdravlja – Split pod vodstvom fra Stipice Grgata i župe Sv. Ilije – Metković pod vodstvom fra Petra Gulića. Mješoviti zbor mladih župe Gospe od Zdravlja (62), u subotu 5. ožujka u 19 sati izveo je duhovni koncert u kapeli Bl. Alojzija Stepinca.

U jednosatnom programu zborom je ravnao fra Stipica Grgat uz pratnju na orguljama s. Zorislave Radić. Zaslužili su na kraju veliki pljesak, a to im je bio poticaj da i u nedjelju, za vrije-

Zbor mladih župe Gospe od Zdravlja iz Splita pod vodstvom fra Stipice Grgata

Zbor mladih župe Sv. Ilije iz Metkovića pod vodstvom fra Petra Gulića

me svete mise u crkvi Sv. Mihaela pokazuju svoj bogati repertoar, te su svojim poletom i izričajnom snagom dali puninu i svježinu glazbenoj strani liturgijskog slavlja. U ime vjernika zahvalio im je voditelj misije fra Tomislav Dukić. Mladi iz Metkovića (38), predvođeni svojim župnikom fra Petrom Gulićem, predvodili su liturgijsko pjevanje na nedjeljnim sv. misam 6. ožujka u kapeli Bl. Alojzija Stepinca i u crkvi Sv. Gabrijela. Sviranjem na različitim instrumentima i zvonkim glasovima učinili su oba liturgijska slavlja uistinu svečanima, i na najbolji mogući način dali slavu Bogu, a njihov župnik fra Petar koji je kao bivši voditelj misije i njen dušobrižnik ugradio punih četrnaest godina u njenu duhovnu izgradnju, predvođeci oba misna slavlja i održavši propovijedi, pozvao je vjerničko mnoštvo na vjernost Bogu kao čvrstoj stijeni na kojoj se grade naši životi za vječnost. Dugotrajni pljesak na obje mise, bio je

znak zahvalnosti mladima koji su toga dana osvježili i obogatili misna slavlja. Na kraju treba zahvaliti svim obiteljima koje su ugostile mlade iz Splita i Metkovića, te HKM München na čelu sa župnikom fra Tomislavom, njegovim suradnicima svećenicima i časnim sestrama franjevkama od Bezgrešne iz Šibenika na gostoprimstvu na zajedničkom objedu zadnjega dana u domu Bl. Alojzija Stepinca i svima koji su na bilo koji način sudjelovali u pripremanju i posluživanju jela. Mladi su iskoristili prekrasno vrijeme za razgledavanje Münchena. Mladima iz Metkovića u pokazivanju grada bio je na raspolaganje fra Filip Mimića, kojemu pripada riječ zahvalnosti.

Franjevci u hrvatskom narodu

U utorak 22. veljače u domu Bl. Alojzija Stepinca u Münchenu Akademski krug, koji djeluje pri HKM

München organizirao je predavanje o temi „Franjevci u Hrvatskom narodu“. Predavanje je održao fra Jozo Župić, dušobrižnik u misiji. Predavač je najprije kazao nekoliko riječi o sv. Franji Asiškome kojemu je ideal bio Isus Krist. Uskoro će samostan Manje braće postati široki svijet, pa tako i njihovo djelovanje u hrvatskom narodu. S boravkom sv. Franje u Hrvatskoj 1212. god. predaja veže osnutke samostana u Dubrovniku, Splitu, Šibeniku, Zadru i drugim mjestima na Jadranu. Fra Jozo je u kratkim crtama govorio o Hrvatskoj provinciji, konventualskoj provinciji, bosanskoj vikariji, provinciji sv. Jeronima, provinciji Bosni Srebrenoj, provinciji Bosni Hrvatskoj, provinciji sv. Ćirila i Metoda, provinciji Presvetog Otkupitelja, provinciji Uznesenja Marijina, kapucinskoj provinciji, provinciji franjevac trećoredaca, te franjevačkom djelovanju u hrvatskom narodu.

Imaju li Hrvati u Njemačkoj svoj lobi?

U subotu 26. veljače u velikoj dvorani HKM München održan je susret i dijalog s Hrvatima Münchena pod naslovom „Imaju li Hrvati u Njemačkoj svoj lobi?“. Suorganizatori susreta bili su Mijo Marić, predsjednik HSK-Nj-Berlin, fra Tomislav Dukić, voditelj HKM München, dr. Ivan Galesić, potpredsjednik HSK-Nj-Regensburg, Ante Moro, voditelj Akademskog kruga HKM München i Božo Marić, München. Pozdravne riječi izrekli su Ante Moro i Dinko Grgić u ime Misijskog vijeća.

Vjera je temelj svega

Korizmena duhovna obnova održana je od petka 25. do nedjelje 27. ožujka u Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) Bern, u Švicarskoj. Obnovu je vodio teolog, utemeljitelj hagioterapija prof. dr. Tomislav Ivančić iz Zagreba, koji je u nedjelju 27. ožujka predvodio svečano euharistijsko slavlje u zajedništvu s voditeljem misije fra Gojkom Zovkom u punoj crkvi Svetoga križa u Bernu i u crkvi sv. Marije u Thunu. Sve je pozdravio voditelj misije o. Zovko predstavivši dr. Ivančića vjernicima i zahvalivši mu na odazivu. Dr. Ivančić je u uvodnoj riječi istaknuo kako je bit

nedjelje u susretu s Bogom dodavši kako se sv. misa sastoji od pet koraka: priznanja osobnih grijeha – oprostjenja, odluke drukčije živjeti; slušanja Božje riječi; prikazanja; pretvorbe i blagovanja Isusova tijela. U propovijedi je istaknuo kako se u svom životu susrećemo s brojnim pitanjima, a samo je jedno potrebno, da dotaknemo živu stijenu Isusa Krista. On jedini voli čovjeka. Osuđuje naš grijeh, ali nas spašava. Ako Isusa dotaknemo svojim duhom, osjetit ćemo kako kroz nas teče živa voda. Uzalud je što smo čuli na ovoj obnovi, ako ne osjetimo poticaj da počnemo živjeti drukčije.

Dr. Ivačić je tijekom duhovne obnove održao predavanja u Bernu i Thunu. Prvog dana obnove prikazao je cjelinu i smisao kršćanskog života. Drugoga dana je pokazao kako spoznati svoju ranjivost što uzrokuje neprihvatanje vjere, praštanja i ljudi oko sebe. Pritom je važno čovjekovo liječenje. Trećega dana je pokušao pokazati perspektivu kako živjeti. Pritom je podsjetio na šesnaest točaka koje pritom pomažu, ako se prakticiraju. Kazao je kako je osoba najvažnija i važno je voljeti sebe. Potom je govorio o pitanju grijeha – važno je znati što to razara mene i moj život.

Obnovu je vodio prof. dr. Tomislav Ivančić. Na slici s voditeljem misije fra Gojkom Zovkom i vjernicima u crkvi sv. Križa u Bernu.

► Predstava „Blago“

U nedjelju 6. ožujka kapela Bl. Alojzija Stepinca u HKM München u 15 sati oživjela je posjetom djece i njihovih roditelja. Na programu je bila predstava „Blago“, kazališta Tvrnice lutaka iz Zagreba. Zadovoljne su bile koordinatorica Hrvatske dopunske nastave Marija Krstulja i učiteljica Kristina Krznar i Vera Vidović zbog velikog odaziva. Priča počinje ponovnim susretom Jure i Dušice (duha i čovjeka na koje je bačena kletva Crne kraljice), nakon stotinu godina njenog samovanja u napuštenoj kući. Neverbalna predstava „Blago“ njeguje animaciju predmeta u igrano-lutarskoj igri, otvorenog tipa. Nakon predstave sve prisutne je pozvao na kolače voditelj misije fra Tomislav Dukić u dom Bl. Alojzija Stepinca.

Fra Jozo Župić

Isus je jedini biser kojega treba imati. Ako imaš sve, a Isusa nemaš, ništa ti sve to ne koristi. Na zemlji ne treba imati već biti, kazao je između ostalog u propovijedi dr. Ivančić potaknuvši okupljene da više vole i ljube sebe te kako Hrvatska i danas živi od velikih ljudi. „I od nas se očekuje da budemo uzori, a pritom nam pomaže vjera. Satkani smo od vjere. Čim sumnjamo, postajemo nesigurni. Vjera je temelj svega. Živimo od vjere, a ne od znanja.“

Misno slavlje svojim je skladnim pjevanjem uvećao misijski zbor pod vodstvom Franka Bandere, a misnom slavlju pribivao je i veleposlanik Republike Hrvatske u Švicarskoj i Liechtensteinu sa sjedištem u Muriju kraj Berna Jakša Muljačić. Misnom slavlju pribivali su i krizmanici. Milodari i prohod od korizmenog objeda namijenjen je za obnovu franjevačkog samostana u Vukovaru, u sklopu misijskog projekta obnove samostana u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Zatim kako mogu uništiti grijeh – kajanjem, praštanjem i težnjom vrlinama i krepostima. Kako nam Isus Krist može dati da osjetimo da nam je oprošteno. Kako pomoći da vidim da uvijek mogu napredovati da nema kraja napredovanju. Kako mogu i drugom pomoći da se promijeni – oprostiti drugome, oprostiti ti meni, lijepo je što postojiš i zahvaljujem Bogu za tebe. Kako imati osobni molitveni život. Kako spoznati da me Bog voli ne zato što sam ja dobar, već zato što me stvorio.

HKM Bern osnovana je 1973., obuhvaća teritorij kantona Bern, a broji oko 8.000 vjernika. Posljednjih šest godina misiju vodi o. Zovko, član Hercegovačke franjevačke provincije uznesenja Blažene Djevice Marije sa sjedištem u Mostaru, a u misiji kao pastoralna suradnica djeluje Ruža Radoš. Aktivno je i župno vijeće, a tu je i Zajednica žena koja okuplja oko 130 članica.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

FREISING

Pokladna večer

U subotu 19. veljače u župnoj dvorani sv. Jakova u Freising-Vöttingu održana je tradicionalna pokladna zabava, na kojoj su se okupili vjernici iz cijele Hrvatske katoličke misije Freising. Slavlje je počelo sa sv. misom u crkvi Sv. Jakova u popodnevnim satima. Nakon sv. mise vjernici su se okupili u dvorani. Nakon uvodne riječi voditelja misije fra Ivana Čugure započelo je slavlje. Nastupila je skupina „Corona“ iz HKM Nürnberg. Dok su se mališani međusobno ponosili svojim maskama i kostimima, roditelji i ostali gosti kriječili su se uz obilatu domaću hranu, piće, kolače i ostale slastice koje su pripremili vrijedni domaćini i domaćice. Slavlje je imalo humanitarno značenje, a prihod je upućen najpotrebnijima. Bogata tombola i ovoga puta je posebno obradovala najmlađe.

Sve su nagrade darovali sponzori. Slavlje je potrajalo do kasno u noć. Sav prihod od proslave predan je voditelju misije o. Čuguri koji će ga uru-

čiti časnim sestrama po dječijim domovima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini te ostalim potrebnima.

Tekst i snimka: Kruno Janković

SINGEN-VILLINGEN

Prva duhovna obnova misijskog vijeća

Na blagdan zaštitnika Hrvatske, sv. Josipa, većina članova misijskog vijeća Hrvatske katoličke misije

Singen-Villingen i pastoralno osoblje krenuli su od crkve Sv. Josipa iz Singena put hodočasničkog mjesta Klin-

genzella u Švicarskoj. Misijsko vijeće ima 25 članova s područja od više 260 kilometara. Duhovnu obnovu započeli su u Lurdskoj špilji te se zatim, unatoč hladnom i kišovitom vremenu, zajedno uputili moleći križni put uz postaje koje su postavljenje kroz šumu. Zatim je u zavjetnoj crkvi, koja je nedavno proslavila 300. obljetnicu, voditelj obnove fra Dinko Grbavac u razmatranju istaknuo ponajprije ulogu sv. Josipa u životu Sv. obitelji, njegovo značenje i zagovor za Hrvatsku domovinu već stoljećima, kao i njihovo okupljanje na taj dan. Upravo podsvještujući misijskim vijećnicima i vijećnicima njihovu ulogu i važnost u životu misijske zajednice kao i njihovom osobnom svjedočenju – sveti Josip je najljepši primjer za nasljedovati, istaknuo je fra Dinko. **IKA**

NAJAVA! NAJAVA! NAJAVA!

Hodočašće hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Lurd

Ove godine veliki broj hrvatskih katoličkih misija i zajednica o svetkovini Uzašašća organizira hodočašće u Gospino svetište Lurd.

Raspored u Lurdu je sljedeći:

02. lipnja – 17.30 sati sv. misa u crkvi Cote Grotte – nasuprot Gospine špilje; 21 sat procesija sa svijećama u svetištu.

03. lipnja – 7 sati sv. misa u bazilici Sv. Krunice (Basilique N.D. Rosaire); 11 sati put križa na brdu kalvarije uz svetište; 13.30 do 15 sati ispovijed i sat klanjanja u bazilici Sv. Krunice; 21 sat procesija sa svijećama u svetištu.

04. lipnja – 6.45 sati sv. misa pred Gospinom špiljom (Grotte)

Hrvatska katolička župa Main-Taunus/Hochtaunus sa sjedištem u Kelkheimu organizirala je od petka 18. do nedjelje 20. ožujka korizmenu duhovnu obnovu pod geslom „Gospodin moj i Bog moj!“. Obnovu je vodio franjevac Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu fra Zvezdan Linić.

Zadnjega dana obnove, u nedjelju 20. ožujka, središnje misno slavlje služeno je u crkvi sv. Dionizija u Kelkheimu, kojega je predvodio i propovijedao o. Linić. Sve je pozdravio župnik fra Marinko Vukman, zahvalivši voditelju obnove o. Liniću na dolasku i vjernicima što su se odazvali u tako velikom broju, te ih je pozvao i na buduće župne aktivnosti. O. Linić je u nadahnutoj propovijedi kazao kako je kršćanska budućnost ona vječna zapечатena u sretnom zajedništvu s Bogom te kako to nikako ne bismo smjeli zaboraviti. Govoreći o Isusovu preobraženju na brdu Taboru, kazao je kako se to događa svake nedjelje na misnim slavljinama. „Kod svake se mise događa stanovita preobrazba. On je tu s nama.“ Ujedno je podsjetio na vidljive znakove Kristove prisutnosti na sv. misi, a to su oltar, riječ Božja, kruh i vino, svećenik i zajednica. Misnom

slavlju pribivao je i konzul gerant Generalnog konzulata Republike Hrvatske iz Frankfurta Damir Sabljak s obitelji. Tijekom misnog slavlja pjevao je župni zbor pod vodstvom s. Magdalen Višić i orguljskom pratnjom Hrvoja Barnjaka. Misna slavlja toga dana o. Linić je predvodio i u crkvi sv. Križa u Bad Homburgu i crkvi sv. Katarine u Bad Soden. Obnova se u petak 18. ožujka odvijala pod geslom „Isus ozdravlja“, a započela je u crkvi sv. Katarine u Bad Soden križnim putom i misnim slavljem. Nakon misnog slavlja organizirano je klanjanje pred Presvetim i molitva za ozdravljenje. Drugi dan obnove u subotu 19. ožuj-

ka organiziran je pod geslom „Isus oslobađa“, a započela je u prijepodnevnom satima u crkvi sv. Dionizija u Kelkheimu razmatranjem i polaganjem ruku. U popodnevnom satima u Kelkheimu se razmatralo uz molitvu krunice s meditacijama. Potom je služeno misno slavlje, nakon čega je organizirano klanjanje pred Presvetim i molitva za oslobođenje. Voditelj obnove o. Linić imao je susret s vjeroučenicima iz župe Main-Taunus/Hochtaunus u Kelkheimu kojima je uputio prigodnu riječ i koje je blagoslovio. Ujedno je sa župnikom fra Marinkom posjetio u župi i nekoliko težih bolesnika.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

Dominikanci ponovno voditelji misije

U nedjelju 13. ožujka tijekom svečanog euharistijskoga slavlja koje je predvodio mons. Xavier Rambaud – biskupijski vikar za strance u Pariškoj nadbiskupiji, dominikanac Tomislav Kraljević uveden je u službu novoga voditelja Hrvatske katoličke misije u

Parizu. Uz mons. Rambauda i novoga voditelja misije o. Kraljevića, u euharistijskome slavlju sudjelovali su provincijal Hrvatske dominikanske provincije o. Anto Gavrić, provincijal Francuske dominikanske provincije o. Jean-Paul Vesco, ravnatelj dušobriž-

ništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić OFM, voditelj Hrvatske katoličke misije u Nici i delegat za hrvatske svećenike u Francuskoj, Engleskoj, Belgiji, i Nizozemskoj vlč. Stjepan Čukman, dosadašnji voditelj misije u Parizu p. Mato Antunović DI, i njegov pomoćnik p. Pero Mijić-Barišić DI, tajnik Predstavničkog vijeća Hrvatskih udruga, institucija i zajednice Francuske (CRICCF) fra Vlatko Marić i nekoliko drugih svećenika uz brojno sudjelovanje hrvatske katoličke zajednice Pariza.

Hrvatska katolička misija u Parizu osnovana je službeno dekretom Pariške nadbiskupije 18. prosinca 1953., a 12. siječnja 1954. to je potvrdio i Vatikan. Utemeljitelj misije bio je dominikanac Teodor-Bogdan Dragun († 1962.), koji službeno osniva Hrvatsku misiju. Do tada je postojala zvana Jugoslavenska misija za Hrvate i Slovence. ■

MAINZ

Gostovanje zbora iz Sindelfingena

Zbor mladih Hrvatske katoličke zajednice iz Sindelfingena nedavno je uspješno gostovao u Mainzu. Gostovanje su započeli druženjem u Hrvatskoj katoličkoj misiji (HKM) u Mainzu, nakon čega su pjevali na misnom slavlju kojeg je uz voditelja HKM Mainz fra Antu Bilića vodio i njemački dominikanac Diethard Zils. O. Zils, uz nekoliko stranih jezika, izvrsno govori i hrvatski, a upravo je Hrvatskoj posvetio jednu zbirku svoje poezije.

Mladi iz Sindelfingena su hrvatske vjernike razveselili s nekoliko otpjevanih pjesama kao što su „Pismo moja“ i „Dobar dan“ Olivera Dragojevića, nakon čega su druženje uz pjesmu i domaće specijalitete nastavili u prostorijama misije.

Tekst i snimka: Marijana Dokoza

ZAGREB

Novi zamah u radu Hrvatskoga svjetskog kongresa

Hrvatski svjetski kongres (HSK) održao je od 10. do 12. ožujka u Zagrebu svoju sedmu konvenciju na kojoj je izabrano novo vodstvo i predstavljeni su budući projekti u povezivanju matične zemlje i iseljeničtva. Izvršni odbor HSK osvježen je mlađim snagama, dok je povjerenje za drugi mandat potvrdio dosadašnji predsjednik Josip Ante Sovulj. Nastavlja se aktivnost trojice znanstvenika iz dijaspori koji djeluju kao veleposlanici HSK i koji su svojim sudjelovanjem dali doprinos u radu zagrebačke konvencije, a to su fizičar svjetskoga glasa dr. sc. Davor Pavuna iz švicarskog CERN-a, molekularni biolog prof. dr. sc. Stanimir Vuk-Pavlović, dugogodišnji direktor laboratorija za istraživanje matičnih stanica klinike Mayo iz SDA-a te dopisni član HAZU-a, kao i stručnjak za međunarodno pravo prof. dr. Mark Gjidara iz Francuske. Predsjednik HSK-a Josip Ante Sovulj rekao je da su na konvenciji predstavljeni programi koji će biti temelj povezivanja domovinske i izvandomovinske Hrvatske. Istaknuo je važnost Hrvatskih svjetskih igara, koje su se dosad održale dva puta: 2006. i 2010. godine, i koje su imale otprilike 800 sudionika i više tisuća onih koji su došli u pratnji. Iduće igre održat će se 2013. i to najvjerojatnije u Splitu. Osim igara potiču se i drugi oblici iseljeničkoga kulturnog turizma kako bi djeca hrvatskih iseljenika što bolje upoznala domovinu svojih djedova. Govoreći o predloženoj Strategiji o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, dokumentu koji će definirati odnos matične države u odnosu na raseljene Hrvate diljem svi-

Snimila: S. Radoš

jeta, glasnogovornik fra Šimun Šito Ćorić je rekao da je odluka da se pristupi izradi Strategije jednoglasno bila izglasana u Saboru. Na konvenciji se također raspravljalo o glasovanju Hrvata izvan domovine na hrvatskim izborima te o teškom položaju Hrvata u BiH. Na konvenciji je sudjevalo četrdesetak sudionika, te dvadesetak pojedinaca u svojstvu promatrača i vanjskih suradnika. Predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović primio je izaslanstvo HSK-a na početku konvencije 10. ožujka, koje ga je upoznalo s radom. HSK je osnovan 1993. godine, a objedinjuje 30 nacionalnih kongresa iz 30 država svijeta u kojima hrvatski iseljenici žive u imalo većem broju.

Vesna Kukavica

Darovatelji za slijepu Mariju Livajušić iz Uskoplja

Preko računa Kruha sv. Ante (Antoniusbrot e.V.) u Njemačkoj (Mannheim) za slijepu Mariju Livajušić iz Uskoplja darovali su: HKZ Stuttgart-Bad Cannstatt 2.097,94 €, HKM Giessen: 1.000 €, HKM Aachen: 745 €, Danica Šestan: 300 €, HKM Waiblingen 100 €, fra Ivan Mačina: 100 €, Ana Marić: 100 €, Ana Sklenar: 100 €, Vulinović Filip: 50 €, Joso Mrazek-Topić: 50 €, Marija Grbavac: 40 €, Slavko Sliško: 20 € te Branka Ju-

ričević iz Nürnberga 200 €. Ove dragovoljne priloge osobno je Mariji Livajušić u Uskoplju predao fra Anto Batinić. Svi darovatelji koji žele dobiti poreznu olakšicu u Njemačkoj (Spendenbescheinigung) mogu se obratiti gospođi Briggitti John u Mannheim, telefon 0621/741259. Svim darovateljima i svima onima koji oslijepjelu Mariju Livajušić iz Uskoplja prate svojim molitvama obitelj i Marija od srca zahvaljuju.

Duhovne vježbe po Markovu evanđelju

Biblijske duhovne vježbe za hrvatske svećenike iz Zapadne Europe održane su od ponedjeljka 21. do četvrtka 24. ožujka u Kući susreta Biskupije Limburg „Wilhelm-Kempf-Haus“ u Naurodu kod Wiesbadena o temi „Ali kad uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju“ – Mk 14, 28, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Vježbe, na kojima se okupilo više od pedeset sudionika iz Njemačke, Švicarske, Francuske i Švedske, predvodio je franjevac Franjevačke provincije

je Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu dr. fra Domagoj Runje. Sve je na početku pozdravio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina, a tijekom vježbi i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić. Na duhovnim su vježbama bili i delegati za Francusku i okolne zemlje vlč. Stjepan Čukman i delegat za skandinavske zemlje mons. Stjepan Biletić.

O. Runje je održao pet prigodnih meditacija nadahnutih Markovim eva-

koji je dao svoj život kao otkupninu za mnoge“, kazao je dodavši kako veliki Isusov tjedan započinje mesijanskim ulaskom u Jeruzalem, ali se najviše pozornosti posvećuje posljednjim satima Isusove muke, smrti i uskrsnuća. U tim događajima na poseban se način očituje ljudska destruktivna moć kojoj se čini kao da Boga nema. Ujedno se velika ljudska destruktivna moć pokazala i kao nemoć jer se čovjek pokazao sposobnim uništiti i ubiti, ali ne i oživjeti. Stoga u času kad Isusa pola-

Mise za korizmu i Uskrs

Nedavno su izišle „Misa za korizmu“ i „Misa za Uskrs“. Na napjeve popijevki za korizmu i za Uskrs melodiju je komponirao prof. Rajko Radišić iz Montabaura, a harmonizaciju potpisuje mo. Miroslav Martinjak iz Zagreba. Više informacija o misama na:

**prof. Rajko Radišić, Saarstr. 66,
56410 Montabaur;
tel. 0049 (0)2602 17160.**

ndeljem: Tko je Isus iz Nazareta? – Mk 1,1-15, Poziv i poslanje Isusovih učenika – Mk 1,16-20; 3, 13-18; 6,6-13.30, Prvi navještaj muke, smrti i uskrsnuća – Mk 8, 27-38, Drugi i treći navještaj muke, smrti i uskrsnuća – Mk 9,30-37; 10,32-45 i Isusov Veliki tjedan – Mk 14,1-16,8. „Evanđelist Marko odmah na početku svojim čitateljima daje temeljnu informaciju da je Isus Krist sin Božji. To je potvrđeno djelovanjem Ivana Krstitelja koji je navijestio dolazak jačeg od sebe, koji će krstiti Duhom Svetim, to jest posjedovati božansku snagu koja može ljude privesti u zajedništvo s Bogom. Sam Isus pojavljuje se na prvi pogled kao jedan od mnogih koji dolaze Ivanu da ih krsti. No, tu gdje kod drugih ljudi pri krštenju dolazi ispovijed grijeha, kod Isusa se događa nebeska objava u kojoj glas s neba objavljuje njegov božanski identitet. Sve to čitatelj treba imati na pameti kad čita evanđelje, a posebno u onim kriznim trenucima Isusove muke i smrti“, kazao je o. Runje dodavši kako se prava veličina sastoji u služenju. „Najveći je onaj koji najviše služi, a primjer je sam Isus Krist

žu u grob, ljudi više ne mogu učiniti ništa, i tada nastupa Bog. Isus je uskrsnuo od mrtvih. Za vrijeme Isusove muke činilo se kao da Boga nema, a sada se pokazao jačim od smrti. Ništa ne može uništiti Isusovo jedinstvo s Bogom pa tako i zajedništvo svakog čovjeka s Bogom. To u Isusu Kristu ostaje neunuštivo čak i u času smrti. To je radosna vijest uskrsnog jutra“, istaknuo je dr. fra Domagoj Runje.

Misna slavlja predvodio je i propovijedao o. Runje. Tijekom vježbi uz voditelja o. Runju koncelebrirali su vlč. Ante Kulteša, mons. Stjepan Biletić, fra Filip Mimica, vlč. Ivica Zrno, ravnatelj o. Bebić i fra Ivan Prusina, a priređeno je i klanjanje pred Presvetim i pokorničko bogoslužje. Ravnatelj o. Bebić je, prenoseći pozdrave hrvatskih biskupa, sudionike upoznao s pripremama pohoda pape Benedikta XVI. Hrvatskoj 4. i 5. lipnja, s komemoracijom za bleiburske žrtve 14. svibnja te novom situacijom u Hrvatskoj katoličkoj misiji Pariz, koju odnedavno vode, umjesto hrvatskih isusovaca, hrvatski dominikanci.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Napisala i priredila: Željka Čolić

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

Travanj nam je donio proljeće, a s njim i vrijeme Uskrsa. U želji da ugodno i radosno provedete uskrsne blagdane, i ovoga smo Vam puta priredili, nadamo se, zanimljiv sadržaj. Svima sretan i blagoslovljen Uskrs!

Posloži slova i dobit ćeš pet uskrsnih pojmova

KERSUNSUĆ

VOSLOGALB LEJA

NJEBOJA AJAJ

LJETIPUKTO

RANSUKS TRAVA

Znate li...

- da su se uskrsne svijeće u ranijim stoljećima ukrašavale samo s cvijećem i lišćem
- da se tek u modernijim vremenima rastom tehničkih mogućnosti u izradi voska izrađuju uskrsni motivi križa, goluba, janjeta ili stabla
- da su uskrsne svijeće uvijek samo bijele ili žute boje
- da uskrsna svijeća simbolizira novo stablo života

Pitalice

1) Koja se grčka slova nalaze na uskrsnoj svijeći?

- a) A i O (Početak i Kraj)
- b) I i K (Isus Krist)
- c) D i S (Duh Sveti)

2) Koje boje uskrsne svijeće simboliziraju nadu i novi život?

- a) crvena i zelena
- b) plava i smeđa
- c) žuta i bijela

3) Najvažniji kršćanski blagdan je?

- a) Božić
- b) Uskrs
- c) Duhovo

4) Na Čistu srijedu počinje korizma. Koliko dugo traje?

- a) 20 dana
- b) 30 dana
- c) 40 dana

5) Koji apostol je Isusa izdao?

- a) Petar
- b) Juda
- b) Ivan

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

znak – misi – tamu – posebne – pobjeđuje – cijelom – prvi – simbolizira – svijeća

Na uskrsnoj ponoćnoj misi se pali uskrsna _____.
Paljenje _____ svijeće na Uskrs potječe iz 4. stoljeća. Godine 384. se uskrsna svijeća _____ put spominje u pismu Jeronima iz Piacence. Papa Zosim je 417. g. u Rimu na uskrsnoj _____ već palio uskrsnu svijeću. Do 10. stoljeća se taj običaj ustalio na _____ Zapadu i vrijedi do danas. Uskrsna svijeća _____ Božju svjetlost i toplinu, koju Isus daruje vjernicima.

Plamen svijeće je _____ za uskrslog Isusa, koji pobjeđuje _____ i donosi svjetlost! Kroz svoje uskrsnuće Isus _____ smrt i donosi novi život i spasenje!

Rješenja: 1a, 2c, 3b, 4c, 5b

Uskrsnuće je odgovor na tajnu patnje i smrti

Iako uglavnom drugačijega vjerskoga uvjerenja, Japanci nam mogu biti uzor zbog držanja i ponašanja naočigled nesagledive tragedije.

Sve je više tragičnih datuma u našem životopisu, kako na svjetskom tako i na obiteljskom, odnosno osobnom planu. U našem kolektivnom sjećanju ostaju ratovi, teroristički napadi, revolucionarni prevrati, ubojstva, mučenja, nepravde, tiranija, prirodne i druge katastrofe (poplave, požari, vulkanske erupcije, odroni tla), na primjer: atomska katastrofa u Černobilju, pad Berlinskoga zida i komunističkoga bloka; Domovinski rat i samostalnost hrvatske države; 9/11 (nine eleven, kako kažu Amerikanci, čime označavaju 11. rujna i terorističke napade na WTC u New Yorku; tsunami na drugi božićni dan u jugoistočnoj Aziji 2004.; prošlogodišnji potres na Haitiju; 11.3.2011. – potres, tsunami i atomsko radiaktivno zračenje u Japanu... Mnogi pritom s pravom postavljaju pitanje. „Zašto? Čemu? Ima li u tomu ikakva smisla? Jesmo li samo igračke u tragičnoj igri slučaja i sudbine? Čemu tolike besmislene smrti djece, starijih, muževa i žena u najboljoj životnoj dobi? Čemu tolika razaranja? Prošle godine smo se pitali, zašto Haiti, jedna od najsiri-mašnijih zemalja svijeta? Sada se pitamo, zašto Japan, jedna od najbogatijih zemalja svijeta, ali i jedina zemlja na koju su bačene dvije atomske bombe?

Na tolika i takva pitanja nema odgovora, koji bi, poput tablete protiv boli, umanjio bol i tugu ili prigušio ljutnju. Geolozi imaju na sve to jednostavan i banalan odgovor: pomicanjem različitih ploča zemljine kore dolazi do potresa, razaranja, pa samim tim do tsunamija i tragičnih posljedica. Taj odgovor je geološki zasigurno točan, ali nas zanima, zašto se to dogodilo? Koji je smisao u svemu tomu? Kako to spojiti s našom kršćanskom vjerom u svemogućega, do-

broga i bliskoga Boga, u Boga ljubavi i života?

U pokušaju odgovora na ta pitanja susrećemo pojam „teodiceja“, koji je od 1697. koristio filozof Leibniz (Theodizee dolazi od grčkih riječi theos = Bog i dike = opravdanje, što doslovce znači opravdanje Boga naočigled zla, patnje i smrti u svijetu. Radi se o pokušaju racionalnoga opravdanja Boga, kojeg se optužuje za zlo, trpljenje i smrt u svijetu, jer je

Snimka izvor: www.svijetosigurnija.eu

Slika jezive katastrofe u ljudskoj povijesti u Japanu

On ovaj i ovakav svijet kao najbolji stvorio, pa je stoga za sve i odgovoran. Pitanja na tu temu su uistinu temeljna pitanja našega svijeta, života i vjere. Mnogi su upravo zbog tih pitanja izgubili vjeru u Boga. Kršćanski odgovor na to, kao i na neka druga temeljna životna i vjerska pitanja, uključuje pojam tajne. Nema jednostavna odgovora na ta pitanja. Biblija se gotovo na svakoj stranici suočava s tim pitanjima tražeći i dajući različite odgovore. Slikoviti biblijski odgovor je poznat: Bog je stvorio savršen i dobar svijet, kao i čovjeka u njemu. Čovjeku je međutim dao slobodu i slobodnu volju, koju je on zloupotrijebio, a usto nije želio biti posve upućen i ovisan o svome Stvoritelju. Čovjek je želio, kao što to i danas vrlo često hoće, biti kao Bog. U tom nastojanju čini grijeh i zlo. Odatle i patnja u svijetu. Bog međutim ne ostavlja čovjeka i svijet na cjedilu nego mu uvijek obećava spasenje i nudi mu priliku za popravak. To spasenje donio je i donosi Isus Krist. On ne teo-

retizira, nego pomaže i bori se protiv nevolje, patnje, boli, zla. To je konkretna pomoć i potpora. To bi morao biti i naš prvi odgovor. Ublažiti bol i umanjiti nevolju. Kao što je to učinio i čini Caritas i brojni kršćani diljem svijeta. Ne samo materijalna, nego i moralna pomoć i potpora: molitva, solidarnost, suosjećanje. Najgore bi odgovor na sve to bilo tražiti u navodnoj Božjoj kazni. Izričito i više puta Isus govori da patnja, nesreća i bolest nisu Božja kazna za grijehe. Takvo automatsko povezivanje je neodgovorno i netočno. Vrlo često se radi o ljudskoj neodgovornosti, oholosti, pa i gluposti: Zašto se naprimjer grade atomske elektrane na tako opasnom području? Zašto se produljava rad starim i nesigurnim atomskim elektranama? Odgovor na pitanje zla, patnje i smrti daje Bog u patnji i smrti, ali i u uskrs-

nuću Isusa Krista. Isus je duboko uvjeren da je Bog dobar, da voli čovjeka, da mu pomaže, da ga želi spasiti zauvijek. Za takvo uvjerenje i osobno doživljava odbacivanje te borbu na život i smrt. Unatoč kušnji On ustrajava u svojoj vjeri moleći na križu Psalam 22 i predajući se u Božje ruke, čineći njegovu volju. Zato ga je Bog uskrisio na novi i vječni život. Taj novi život obećao je i nama otišavši pripremiti nam mjesto (Iv 14,2). Iako uglavnom drugačijega vjerskoga uvjerenja, Japanci nam mogu biti uzor zbog držanja i ponašanja naočigled nesagledive tragedije: naklonom i sklopljenih ruku, tiho i disciplinirano, stoički premda sa suzom u oku i s tugom na licu. To je njihov odgovor na tajnu katastrofe koja se na njih obušila. Odgovor je to poniznosti i poštovanja, ali i uvjerenja da će sunce i dalje izlaziti i sjati u toj „Zemlji izlazećeg sunca“. Jer, „Božja slava je živi čovjek, ali je čovjekov život gledanje Boga“ (sv. Irenej).

T. G.

Mons. Đuro Hranić, pomoćni đakovačko-osječki biskup

Roden je 20. svibnja 1961. godine u Ceriću, župa Nuštar. Filozofski i teološki studij završio je 1986. u Đakovu, a 1987. nastavio poslijediplomski studij dogmatike na Papinskom sveučilištu Gregorijana u Rimu te 1993. postigao doktorat iz dogmatske teologije. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 29. lipnja 1986. u Đakovu. Godinu dana bio je župni vikar u Osijeku (1986.–1987.). Po povratku iz Rima u Đakovu bio je prefekt u Bogoslovnom sjemeništu (1993.–1996.), a od 1993. profesor je dogmatike na Visokoj bogoslovnoj školi; istovremeno bio je i asistent studenata-laika u toj školi do 1998. godine. Od 1997. zamjenik je predstojnika Teologije u Đakovu. Godine 2000. imenovan je docentom pri katedri dogmatske teologije Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za potrebe područnoga studija u Đakovu. Generalni je tajnik II. Sinode Đakovačke i Srijem-

ske biskupije od 1998. godine; od 1994. član je Prezbiterskoga vijeća, od 2000. član Vijeća konzultora Đakovačke i Srijemske biskupije te član Biskupske komisije Hrvatske biskupske konferencije za laike. Godine 1994. postao je glavnim i odgovornim urednikom dijecezanskoga lista Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije.

Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je 5. srpnja 2001. pomoćnim biskupom Đakovačke i Srijemske biskupije i dodijelio mu titulu naslovnoga biskupa Gaudiabe. Za pomoćnoga biskupa je 22. rujna 2001. u đakovačkoj katedrali,

Službe u HBK: predsjednik Vijeća HBK za katehizaciju; član Biskupske komisije za Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu; član Biskupske komisije HBK za dijalog sa SPC; član Odbora za Hrvatsku inozemnu pastvu; predsjednik Odbora HBK za pastoral Roma.

Tekst i slika izvor: www.hbk.hr

POPIŠ STANOVNIŠTVA U HRVATSKOJ

Poruka hrvatskih biskupa

U poruci biskupa HBK u povodu popisivanja stanovništva u R. Hrvatskoj, koji je započeo 1. travnja, a koja je upućena s 42. zasjedanja HBK, hrvatski biskupi ističu kako je popis građanska dužnost, ali je važan i za život Crkve i vjernika u društvu. Stoga pozivaju na promišljeno i odgovorno pristupanje toj obvezi. Kao vaši biskupi

skećemo vam pozornost na činjenicu da se među pitanjima koja se postavljaju u skladu sa za to pripremljenim upitnikom, nalaze i pitanja vezana uz vjersku pripadnost i narodnost. Izjašnjavanje vjernika o svojoj vjeri netko može promatrati samo kao statističku datost, ali dobro znamo da je ono i važan izraz svjedočenja vlastite vjere. IKA

NAGRADNA KRIŽALJKA

Vazmeno trodnevlje

Rješenje poslati najkasnije do 30. travnja

Mariofil Soldo	Južni i sjeverni ...	Ikavica	Instrumentalno djelo	Šćir, štir	Mogronj, šipak	Ivan Klasnić	Ugljik	Tal. obitelji graditelja violina	Kristov smrtni dan, Veliki ...	Pavle Radić	Pomične stepenice	Milovka	Ruska pjevačica Pugačova	Osiguranje vozila
Šareno uskršno jaje									Pjevač kahimovski					
Kukuruzina, kočanj							Grad i luka na Siciliji							
							Znoj							
Prerađivač lana						Hokejska pločica				Cvat žitarica				
						Glas pilica				Dan uoči Uskrsa				
Spoj kod varenja					Sila koja tlači odazdo								Kalij	
Blagdan Kristova uskrsnuća					Oganj								Predmet	
Dovršiti štavljenje									Ultra-laka letjelica			Somalija		
												Žega, pripeta		
Hrvatska glumica Katić (Kanada)									Jedinica memorije					Glumica Sava-gović-Despot
Kemij-ska industrija			Tonči Trstenjak						Trava koja se kosi u jesen					
			Kripton											
"Ribonukleinska kiselina"				"Rabat"					Visoka građevina (kontrolni ...)					
				Malta										
Vrsta jela (meso, riža kurus)									Dugo-repa papir					

Briga o starijima i nemoćnima

Hrvatski državljani prema starosnoj dobi s prosječnom starošću od 45,2 godine u Njemačkoj zauzimaju visoko drugo mjesto.

Piše:
Stjepan
Herceg

Već mjesecima gotovo sva sredstva društvenog pripočavanja alarmantnim napisima upozoravaju na demografsku sliku po kojoj broj starijih osoba neprestano raste. S tim su povezane sve daljnje socijalne teme i pitanja, kao npr. tko će nas za 15 ili 20 godina negovati? Tko će puniti mirovinske blagajne, tko uplaćivati u osiguranje za njegu u zdravstveno osiguranje? Prave se novi planovi i traže rješenja na svim životnim područjima. Stanogradnja se prilagođuje budućim potrebama starijih ljudi čiji će se životni vijek produžiti na 85 godina. Ispitivanja u Njemačkoj pokazuju da bi najveći broj ljudi svoju starost željelo doživjeti i proživjeti u vlastitim kućama i stanovima, a ne u staračkim ili domovima za njegu. Socijalna država i socijalne ustanove, bilo javne ili privatne, moraju čuti glas većine i učiniti sve da se želje tih ljudi ostvare.

Tko će nas negovati?

Manjak osoblja za njegu želi se nadoknaditi animacijom članova obitelji, rodbine i drugih dragovoljaca koji bi svoje iskustvo prenijeli u rad sa starijim osobama ili bi se osposobili za neku službu na korist starijima, bilo u vlastitoj obitelji ili sredini u kojoj žive. Istovremeno škole za izobrazbu negovateljskog osoblja pripremaju se primijeniti Europski kvalifikacijski okvir po kojem će postojeće kompetencije biti važnije od mjesta i načina gdje su iste stečene. Ove i njima slične teme nisu samo u središtu pozornosti njemačkog društva, one pogađaju gotovo sve europske zemlje. Još bi se za Njemačku moglo reći da je u pogledu zdravstva i njega starijih osoba među najrazvijenijim europskim zemljama. Njemačko obvezatno osiguranje za njegu, uvedeno 1994. godine, pokazalo se do sada vrlo dobrim. Stalnim porastom potrebnih njega to osiguranje već od sljedeće godine neće biti u stanju podmirivati troškove njega bez daljnjeg povećanja uplata, odnosno bez ukidanja plaćanja nekih usluga. Medicinske usluge su u Njemačkoj još uvijek na visokoj razini, međutim iz godine u godinu te su

usluge sve skuplje, a osiguranici moraju sve dublje posezati u svoje džepove kako bi platili potrebne usluge koje su još prije nekoliko godina bile besplatne. Nadalje, osjeća se i manjak medicinskog osoblja, pogotovo u manjim mjestima gdje gotovo više nema ordinirajućih liječnika. Čekanje na specijalističke preglede oduljilo se na više tjedana i mjeseci. Mnogi mladi liječnici nakon studija medicine odlaze u farmaceutske industriju ili u znanstvene, istraživačke institucije.

Rješenja postoje – treba ih naći

Moglo bi se u nedogled nabrajati sve moguće uzroke, posljedice i opasnosti. Samo nabranje ne bi koristilo. Nitko neće riješiti probleme za drugoga, već se svi moraju uključiti u njihovo rješavanje. Rješenja sigurno ima,

Prema rezultatima Saveznog statističkog zavoda, u Njemačkoj je krajem 2009. godine živjelo 367.000 osoba s hrvatskim korijenima.

treba ih naći. Navedeni problemi vrijede jednako, ako ne još i više za Hrvatice i Hrvate, odnosno migrante hrvatskog porijekla, koji su odlučili trajno ostati u svojoj novoj domovini Njemačkoj, a djelomično i za one koji su se odlučili vratiti u Hrvatsku odnosno svoju „staru“ domovinu. Kako bi mogli donijeti važne odluke o tome gdje će i kako provesti svoju treću životnu dob ili starost i gdje će umrijeti, moraju dobro poznavati socijalne strukture koje im stoje na raspolaganju, bilo u Njemačkoj ili u Hrvatskoj. Prema jednoj novijoj studiji zaklade Friedrich Ebert, većina ljudi u Njemačkoj ne pozna svoja prava na području zdravstva zaštite i skrbi. Isto vrijedi za prava i obveze koje imaju stariji i nemoćni ljudi. Razgovarajući s Hrvaticama i Hrvatima, često čujem mišljenje da Nijemci svoje roditelje uglavnom šalju u staračke domove jer ih ne žele negovati kod kuće. U Hrvatskoj je navodno sasvim drugači-

je. Kad im kažem da više od dvije trećine starijih ljudi potrebnih njega istu primaju od svoje djece ili uže obitelji u svojim stanovima i kućama, a samo oko 20% u ustanovama za starije osobe, gledaju me s nevjericom.

A gdje smo mi?

Prema rezultatima Saveznog statističkog zavoda, u Njemačkoj je krajem 2009. godine živjelo 367.000 osoba s hrvatskim korijenima u užem smislu te riječi. Tu nisu ubrojani samo Hrvatice i Hrvati s hrvatskim državljanstvom već i oni koji imaju njemačko ili neko drugo državljanstvo, a porijeklom su Hrvatice i Hrvati. Od toga njih 249.000 ima iskustvo seljenja dok ih 118.000 nema toga iskustva, dakle rođeni su u Njemačkoj. Nasuprot tome broju, broj hrvatskih državljana s hrvatskom putovnicom iste je godine iznosio 221.222 osobe. Od toga su 30.195 osobe starije od 65 godina. Slijedi ih 79.274 u životnoj dobi između 45 i 65 godine. Već sada hrvatski državljani prema starosnoj dobi sa prosječnom starošću od 45,2 godine u Njemačkoj zauzimaju visoko drugo mjesto, odmah iza Austrijanaca čija je prosječna starosna dob 48,7 godina. Promotrimo li te brojke, jasno nam je da će broj starijih Hrvatica i Hrvata kojima će biti potrebna njega iz godine u godinu rasti. Već se i sada postavlja pitanje, gdje živi gotovo 40.000 Hrvatica i Hrvata starijih od 65 godina? Kolikima je od njih već potrebna njega i tko ih neguje? Hoće li većina moći ostati u svojim stanovima ili kućama, sami ili sa svojom djecom? Hoće li donijeti odluku i vratiti se u svoju kuću ili stan u Hrvatskoj, odnosno Bosni i Hercegovini ili će se radije odlučiti za neku ustanovu za njegu starijih i bolesnih u Njemačkoj, odnosno u Hrvatskoj? Što ih čeka u tim ustanovama? Znaju li kako te ustanove izgledaju? Što oni sami očekuju i priželjkuju? Sve sama pitanja bez odgovora. Odgovore bi trebali potražiti na vrijeme. Kad čovjek ostari i onemoća, više se nije u stanju informirati i donijeti najbolju odluku. ■

Nema frke

Sjede dva tinejdžera u sobi i kuliraju. Ulazi baka i jednog od njih pita:

- Djeco, da vam baka skuha kavu?
- Nemoj, bako, poslije ćemo, nema frke – odgovori joj unuk.

Nakon 15 minuta ponovo baka ulazi u sobu i pita:

- Djeco, a da vam baka skuha kavu?
- Nemoj, bako, nema frke, poslije ćemo – reče unuk.

Nakon pola sata ulazi baka u sobu, nosi dvije kave i kaže:

- Evo baka vam skuhala kavu, a kad FRKE dođe, skuhat ću i njemu!!

Mudra izreka

Muškarci su kao šibice. Kad se upale, izgube glavu!

Namještaj

Radi Fata u restoranu kao konobarica. Zazvoni telefon:

- Htio bih za večeras naručiti stol za osam osoba!

Fata će na to:

- Opet vi! Već sam vam pet puta rekla da ne prodajemo namještaj!

Sve po starom

- I dalje sve po starom. Jadani stari!

Duga veza

Mate i Mara, momak i cura, idu ulicom držeći se za ruke. Mara mu reče:

- Hodamo zajedno već trideset godina, mislim da je krajnje vrijeme da razmišljamo o braku.
- Draga Mare, pa ko će nas hjeti ovakve stare?

Fiat

- Što na njemačkom znači riječ FIAT?
- Fehler In Alle Teile!

Popust

Pita učiteljica malog Matu:

- Gdje si nabavio taj sat?
- Na popust, učiteljice.
- Kakav popust?
- Popustila pažnja trgovcu.

Smijeh jača psihi

Smijeh ljudima daje snagu, ohrabruje ih i čini optimističnima, on dokazano potiče i ubrzava proces ozdravljenja.

Smijeh ne godi samo tijelu, nego i našoj psihi. Hormoni sreće – serotonin, endorfin, dopamin i noradrenalin, koji se luče uslijed smijeha, djeluju izravno na ljudski mozak stvarajući osjećaj zadovoljstva i ugođe. Osim što potiče dobro raspoloženje, smijeh je djelotvorni obrambeni mehanizam koji pomaže ljudima u kriznim životnim situacijama, dajući im snagu da ih uspješno prebrode i pružajući vjeru u budućnost. Oslobođa ili na podnošljivu razinu svodi psihičku bol koja nastaje kao posljedica različitih kompleksa (primjerice, zbog fizičkog izgleda, osjećaja manje vrijednosti i sl.).

Terapija smijehom pomaže u ublažavanju psihičkih oboljenja kao što su depresija, anksioznost, živčani slom ili nesnica, te sma-

njuje različite emocionalne i psihičke poremećaje. Teško oboljelim osobama smijeh pomaže da se suoče, prihvate i nose sa svojom bolešću, a kod ostalih bolesnika olakšava liječenje i ozdravljenje.

Smijeh je i najzdraviji ventil kojim se čovjek oslobađa negativnih osjećaja kao što su strah, srdžba, agresivnost ili trema. Omogućava objektivnije sagledavanje stvarnosti, oslobađa od okova obrazaca u razmišljanju, pa tako potiče pažnju, koncentraciju i kreativnost. Doda li se tome i činjenica da pozitivno utječe i na samopouzdanje i samokritičnost, ne čudi da mnogi menadžeri unose humor u radno okruženje kako bi osigurali pozitivno ozračje i povećali produktivnost.

Izvor: www.coolinarika.com

Kuhana šunka

Šunka se obično kuha za Uskrs, kada je djelimično suha.

Sastojci: 1 šunka i 1 lonac vode.

Priprema: vrijeme pripreme: 180 minuta.

1) Šunku dobro očistiti.

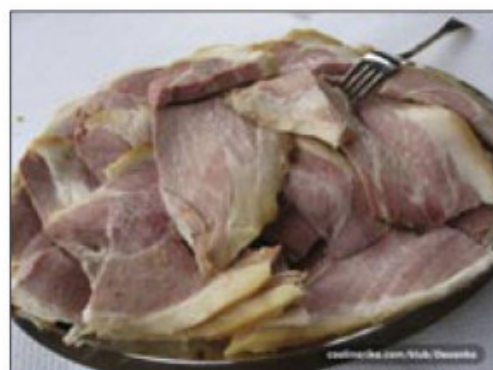
2) Staviti da se kuha u velikom loncu ili kotlu.

3) Treba se kuhati na laganoj vatri onoliko sati koliko ima kilograma.

4) Skuhanu šunku staviti u lonac sa hladnom vodom do sutra.

5) Izvaditi iz vode, osušiti krpom i sjeći na tanke ploške.

6) Servirati uz mladi luk i jaja.

Izvor: www.coolinarika.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

D	J	E	L	A	M	I	L	O	S	R	Đ	A	□
□	A	M	E	R	I	K	A	N	K	A	□	S	V
M	U	M	P	S	□	R	V	□	U	D	A	T	
O	K	A	R	I	N	A	□	S	P	I	S	A	
L	A	□	A	N	U	Š	K	A	□	J	A	T	
I	T	A	□	□	□	□	□	P	A	S	□	R	
T	I	K	V	A	□	□	□	O	T	I	S	□	
V	□	V	A	L	□	□	□	S	O	N	A	R	
A	K	A	N	T	□	□	□	T	R	I	N	A	

Nikola Sarić, Lindlar

20. HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL, HEUSENSTAMM, 5. OŽUJKA 2011.

Festival je otvorio delegat vlč. Ivica Komadina

Hrvatska katolička misija Mülheim/Oberhausen: Hercegovačko kolo

Hrvatska katolička zajednica Stuttgart Bad Cannstatt: Pjesme i plesovi mađarske Podravine

Članovi prosudbene komisije
prof. Vidoslav Bagur
i prof. Srebrenka Šeravić

Hrvatska katolička misija München: Vrličko kolo

Hrvatska katolička misija Düsseldorf: Splet slavonskih kola

KUD „Željezničar“ – Zagreb

Hrvatska katolička misija Duisburg: Poskočica dubrovačkog primorja

20. hrvatski folklorni festival

Voditeljica programa Kristina Kovačević u razgovoru s mladim folklorašem iz Düsseldorfa

Gosti iz Zagreba KUD „Željezničar“ oduševili su sve prisutne izvedbom „Tamo preko Drave“ – pjesmom i plesom iz Podravine

Hrvatska katolička misija Wiesbaden: Baranjski plesovi

Hrvatska katolička zajednica Vaihingen/Enz: „Posavski divani“ – Pjesme i plesni običaji Bosanske posavi

Hrvatska katolička zajednica Ludwigsburg: Prigorski plesovi

Hrvatska katolička misija Nürnberg: Baranjski plesovi

Hrvatska katolička misija Rosenheim: „Ražanac“ – djevojačko kolo

